

Ett fungerande samarbete mellan föräldrar och daghemspersonal

En kvalitativ studie

Jeanica Ekholm

Alexandra Johansson

Examensarbete
Det sociala området

2016

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	
Författare:	Jeanica Ekholm & Alexandra Johansson
Arbetets namn:	Ett fungerande samarbete mellan föräldrar och daghemspersonal - En kvalitativ studie
Handledare (Arcada):	Bettina Brantberg - Ahlfors
Uppdragsgivare:	Barnavårdsföreningen
Sammandrag:	
<p>Vårt examensarbete handlar om fostringsgemenskapen på daghem. Samarbete mellan personalen på daghem och föräldrar är viktigt för barnets välmående och utveckling. Vi har valt att forska kring samarbetet och hur det kan utvecklas. Föräldrasamtalen är en väsentlig del av samarbetet och därför har vi valt att inkludera det i vårt arbete. Vi har använt intervju som metod och undersökningen utfördes på Tölö daghem. I intervjuerna deltog både föräldrar och personal som berättade hur de upplever fostringsgemenskap och om fostringsgemenskapen kunde utvecklas. Våra forskningsfrågor är hur samarbetet mellan föräldrar och personal fungerar, hur samarbetet kunde utvecklas och på vilket sätt barnets vardag på daghemmet förbättrats. Dessutom hörde hur föräldrasamtalen fungerar och på vilket sätt de kunde utvecklas till forskningsfrågorna. I intervjuerna deltog sju föräldrar och fem pedagoger. Vår teoretiska referensram baserar sig på fostringsgemenskap, kommunikation, småbarnsfostran och delaktighet. Svaret på den första forskningsfrågan visade att samarbetet mellan föräldrar och personal fungerar på ett smidigt sätt och att båda parterna är nöjda med samarbetet. Svaret på den andra forskningsfrågan visade att t.ex. kommunikationen inom personalen kunde utvecklas, att man kunde använda begreppet småbarnsfostran oftare samt förklara begreppet, att man kunde göra föräldrarna mera delaktiga i verksamheten. Barnets vardag på daghemmet förbättras tack vare ett fungerande samarbete mellan personalen och föräldrarna. Svaret på den sista forskningsfrågan visade att föräldrarna och pedagogerna är nöjda med föräldrasamtalen men att vissa utvecklingsbehov finns. Som exempel kom det upp att man kunde flytta vårsamtalet och att man kunde använda ett diskussionsunderlag för samtalet.</p>	
Nyckelord:	Fostringsgemenskap, samarbete, delaktighet, småbarnsfostran, föräldrasamtal, kommunikation
Sidantal:	
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS

Arcada	
Degree Programme:	Social services
Identification number:	
Author:	Jeanica Ekholm & Alexandra Johansson
Title:	A working cooperation between kindergarten teachers and parents - A qualitative study
Supervisor (Arcada):	Bettina Brantberg - Ahlfors
Commissioned by:	Barnavårdsföreningen
Abstract:	
<p>In our thesis we have studied parental discussions in kindergarten. The cooperation between parents and kindergarten teachers is important for children's wellbeing and development. We have chosen to study this cooperation and how it is possible to develop. Parental discussions are an important part of the cooperation and we have also chosen to include them in our work. Our research method consists of interviews with parents and kindergarten teachers and our research was held at Töölön päiväkoti. In the interviews the parents and the kindergarten teachers talked about the cooperation and how it possibly could develop. Our first research question is how the parents and kindergarten teachers experience the cooperation and how it could develop. The second research question is how children's time in the kindergarten could improve and the final research question is how the parents experience the parental discussions and how they could develop. Seven parents and five kindergarten teachers participated in our study. Our theoretical framework is based on educational companionship, communication, early childhood education and participation. The results to the first research question showed that the cooperation between parents and professionals is working and that they are pleased with the cooperation. The results to the second research question showed that the communication between the kindergarten teachers could improve and the concept early childhood education should be used more often and be explained. It was also for example shown in the results that parents could be more involved in the kindergarten activities. The children's time at the kindergarten is improved by the well working cooperation. The results to the final research question shows that the parents and kindergarten teachers are happy with the parental discussions but there are some needs for development, for example you could find another date for the parental discussion in the spring, you could use a conversation material for the conversation.</p>	
Keywords:	Educational companionship, cooperation, participation, early childhood education, parental discussions, communication
Number of pages:	
Language:	Swedish
Date of acceptance:	
OPINNÄYTE	
Arcada	

Koulutusohjelma:	Sosiaaliaala
Tunnistenumero:	
Tekijä:	Jeanica Ekholm & Alexandra Johansson
Työn nimi:	Toimiva yhteistyö päiväkodin henkilökunnan ja vanhempien välillä - Kvalitatiivinen tutkimus
Työn ohjaaja (Arcada):	Bettina Brantberg - Ahlfors
Toimeksiantaja:	Barnavårdsföreningen
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Opinnäytetyö käsittelee kasvatuskumppanuutta päiväkodeissa. Yhteistyö henkilökunnan ja vanhempien välillä on tärkeää lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen vuoksi. Me olemme tutkineet tätä yhteistyötä sekä miten tämä yhteistyö mahdollisesti voisi kehittyä. Vanhempainkeskustelut ovat myös keskeisessä roolissa osana yhteistyötä, joten nämä ovat myös sisällytetty osaksi opinnäytetyöhömmä. Tutkimusmenetelmänä olemme käyttäneet haastatteluita ja tutkimus on tehty Töölön päiväkodissa. Haastatteluihin osallistui sekä vanhempia että henkilökunta, jotka kertoivat miten he kokevat kasvatuskumppanuuden toimivan ja jos kumppanuudella on kehitystarpeita. Tutkimuskysymyksiä ovat miten yhteistyö vanhempien ja henkilökunnan välillä toimii, miten yhteistyö voisi kehittyä ja miten lapsen arkielämä voisi parantua sekä miten vanhempainkeskustelut toimivat ja miten he voisivat kehittyä. Haastatteluihin osallistui seitsemän vanhempaa ja viisi pedagogia. Teoreettinen viitekehys perustuu kasvatuskumppanuuteen, kommunikaatioon, varhaiskasvatukseen ja osallisuuteen. Tulos ensimmäiseen tutkimus kysymykseen viittaa että yhteistyö vanhempien ja henkilökunnan välillä toimii hyvällä tavalla ja molemmat osapuolet ovat tyytyväisiä yhteistyöhön. Tulos toiseen tutkimus kysymykseen viittaa että esimerkiksi kommunikaatio henkilökunnan välillä voisi parantua, pitäisi käyttää varhaiskasvatus käsitettä useammin sekä selittää käsitteen tarkoitusta, voisi osallistaa vanhempia enemmän päiväkodin toimintaan. Tulos viittaa myös että lapsen arki päiväkodissa parantuu hyvän yhteistyön myötä vanhempien ja henkilökunnan välillä. Tulos viimeiseen tutkimus kysymykseen viittaa että vanhemmat ja pedagogit ovat tyytyväisiä vanhempainkeskusteluihin, mutta joitain kehitystarpeita löytyy, esimerkiksi voisi siirtää keväällä pidettävät keskustelut, voisi käyttää keskustelupohjaa keskusteluihin.</p>	
Avainsanat:	Kasvatuskumppanuus, yhteistyö, osallisuus, varhaiskasvatus, vanhempainkeskustelut, kommunikaatio
Sivumäärä:	
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL

1	Inledning	6
1.1	Bakgrund	6
1.2	Syfte och frågeställningar	7
2	Teoretisk referensram	7
2.1	Fostringsgemenskap	9
2.2	Kommunikation	12
2.2.1	<i>Dialog</i>	12
2.2.2	<i>Föräldrasamtal</i>	14
2.2.3	<i>Föräldramöte</i>	16
2.3	Småbarnsfostran	16
2.4	Delaktighet	20
3	Tidigare forskning	22
4	Metod	28
4.1	Val av metod	29
4.2	Intervju som metod	31
4.3	Innehållsanalys	35
4.4	Etiska överväganden	37
5	Resultat	38
5.1	Samarbete mellan daghemspersonalen och föräldrar	40
5.2	Barnet som individ	41
5.3	Relationen mellan daghemspersonalen och föräldrarna	43
5.4	Framtida utvecklingsbehov	44
6	Analys	45
7	Diskussion	49
7.1	Metoddiskussion	49
7.2	Resultatdiskussion	50
7.3	Fortsatt forskning	52
	Källor	53
	Bilaga 1	56
	Bilaga 2	57
	Bilaga 3	58

1 INLEDNING

Vi har valt att skriva vårt arbete om fostringsgemenskap och på vilket sätt man kunde utveckla samarbetet mellan daghemspersonalen och barnens föräldrar. Detta ingår i dagvårdsprojektet "vardagen på daghem som socialt kapital" och är ett samarbete med Barnvårdsföreningen i Helsingfors. Inom projektet "Vardagen på daghem som socialt kapital" hör vårt examensarbete i delprojektet "utveckling av modeller för föräldrasamarbete". Utgående från detta projekt valde vi att skriva om fostringsgemenskap eftersom vi anser att det är viktigt att samarbetet mellan daghemspersonalen och föräldrarna fungerar bra. Pedagoger träffar barnen i en annan miljö än vad föräldrarna gör och han/hon får uppleva barnen på ett annat sätt. På grund av detta är det viktigt att man har ett fungerande samarbete där man kan dela med sig av sina olika erfarenheter av barnet. Dock måste man komma ihåg att det är föräldrarna som känner sina barn bäst och därför är det även mycket viktigt att pedagoger tar föräldrarnas åsikter i beaktande och lyssnar på dem. Föräldrarna har även rätt att vara delaktiga i barnens vardag på daghemmet och det är på pedagogens ansvar att göra detta möjligt. Genom att samarbeta så bra som möjligt kommer man fram till lösningar som är bäst för barnet. Vi är intresserade av att höra både föräldrarna och pedagogernas syn på fostringsgemenskap och om de anser att den tvecklas på något sätt.

1.1 Bakgrund

Barnvårdsföreningen grundades 1893 och är Finlands äldsta barnskyddsorganisation. Grundprinciperna inom barnvårdsföreningen är att förbättra barnens barndom och förstärka föräldraskapet. Till organisationen hör barnhem och daghem men vår undersökning kommer att utföras på daghem. Barnvårdsföreningen är Finlands enda svenska barnskyddsorganisation. Deras värdegrund baserar sig på barnets bästa, förtroende, respekt, ödmjukhet och trygghet. (Barnvårdsföreningen 2016)

I "lag om småbarnspedagogik, 19.1.1973/36" står det att man i samverkan med barnet och dess föräldrar eller andra vårdnadshavare skall främja en harmonisk utveckling hos barnet och dess holistiska välbefinnande samt stödja barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare i fostringsarbetet. I lagen betonas det även att för varje barn på ett daghem

eller i familjedagvård skall en individuell plan för småbarnspedagogik göras upp utgående från genomförandet av barnets fostran, undervisning och vård. Den individuella planen skall ange målen för småbarnspedagogiken på ett sätt som stöder barnets utveckling, inlärnin g och välbefinnande samt åtgärder na för att uppnå målen. Den individuella planen för småbarnspedagogik för varje barn görs upp i samarbete mellan personalen och barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare. I lagen står det även att barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i och påverka planeringen, genomförandet och utvärderingen av småbarnspedagogiken för barnet. Barnen och deras föräldrar eller andra vårdnadshavare skall vid verksamhetsenheten regelbundet ges möjlighet att delta i planeringen och utvärderingen av småbarnspedagogiken (Lag om småbarnspedagogik, 19.1.1973/36)

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med arbetet är att undersöka vad föräldrar och daghemspersonal har för uppfattningar om fostringsgemenskap. Syftet är även att ta reda på om dessa målgrupper anser att samarbetet fungerar bra och om det kunde utvecklas på något sätt. Våra frågeställningar är:

1. Hur fungerar samarbetet mellan föräldrar och personal?
2. Hur kunde samarbetet utvecklas och på vilket sätt förbättras barnets vardag på daghemmet tack vare detta samarbete?
3. Hur fungerar föräldrasamtalen och på vilket sätt skulle de kunna utvecklas?

2 TEORETISK REFERENS RAM

Centrala begrepp i vårt arbete är fostringsgemenskap, kommunikation, delaktighet och småbarnsfostran. Förutom dessa är även samarbete, dialog och föräldrasamtal nyckelord. Begreppen daghemspersonal och pedagoger kommer att användas synonymt i arbetet för de som arbetar på daghem. För att gå djupare in på fostringsgemenskap och samarbete med föräldrar kommer vi att använda oss av bland annat material publicerat av - Institutionen för hälsa och välfärd. Vi kommer även att använda oss av olika böcker samt artiklar som handlar om fostringsgemenskap.

Bronfenbrenners ekologiska utvecklingsmodell betonar familjens betydelse för barnet samt betydelsen av att ha en bra relation mellan föräldrarna och dagvårdspersonal, som sedan främjar barnets utveckling. Barnet deltar i många olika miljöer och sammanhang som t.ex. familjen, vänner, daghem och grannskapet. Dessa miljöer och sammanhang är länkade till varandra och påverkar varandra. Ju starkare banden mellan barnets mikrosystem är, desto starkare är deras inflytande och ju starkare bandet mellan föräldrarna och daghemspersonalen är, desto effektivare blir barnets lärande. Bronfenbrenners teori beaktar individen som utvecklas och dennes växelverkan med olika omgivningar under uppväxten. Teorin hjälper att analysera och förstå olika miljöers betydelse för utvecklings- och fostringsprocessen. I dagvården utgår man ifrån småbarnsfostran och Bronfenbrenners ekologiska utvecklingsteori utgår ifrån att utvecklingen och fostran förverkligas inom olika system. (Karila et al. 2001 s. 204-207)

Enligt Bronfenbrenners teori innehåller omgivningen fyra system, som kallas mikro-, meso-, exo- och makrosystem. Mikrosystemet innefattar en helhet av handlingar, roller och relationer mellan individer som människan upplever i en konkret och fysisk miljö. Individen är en aktiv aktör i växelverkan i mikrosystemet. Mikrosystem för barn är t.ex. hem, daghem och kamratkretsen. Alla av dessa mikrosystem består av handlingar, roller och relationen mellan människor. (Karila et al. 2001 s. 207-209)

Mesosystemet innefattar förbindelsen och processerna, som verkar mellan två eller flera miljöer som individen deltar i. Mesosystemet är ett system som bildas av olika mikrosystemen. Mesosystemet bildas när en individ i sin utveckling kommer i kontakt med ett annat mikrosystem. En sådan situation uppstår t.ex. då barnet börjar på daghem. Bronfenbrenner menar att mesosystemet kan ha en lika viktig betydelse för utvecklingen som händelser i mikrosystemet. Som exempel kan tas förmågan att lära sig läsa, vilken kan bero lika mycket på relationen mellan skolan och hemmet som på kvaliteten av undervisningen. Ur utvecklingens synvinkel är systemen där individen inte själv är aktiv även viktiga. (Karila et al. 2001 s. 207-209)

Exosystemen är större system än individens närmiljöer och påverkar individen indirekt. Exempel på barns exosystem är föräldrarnas arbetsplats. Exosystemet innefattar förbindelsen och processen mellan två eller flera miljöer, var i alla fall en av miljöerna inte inkluderar individen, men påverkar individen. (Karila et al. 2001 s. 207-209)

Makrosystemet innefattar de likheter som finns i mikro-, meso- och exosystemen samt de trosuppfattningar och ideologier som ligger bakom likheterna. Makrosystemet byggs upp av att man inom olika samhällen, kulturer och subkulturer organiserar sin verksamhet på samma sätt. Familjens låga eller höga socioekonomiska status kan t.ex. inom samhällen ge olika chanser för utveckling men lika chanser bland familjer som har samma socioekonomiska status. (Karila et al. 2001 s. 207-209)

Individens handlingar i olika mikrosystem är betydelsefulla för utvecklingen ur den ekologiska utvecklingsteoriens synvinkel. Erfarenheter av att agera med människor ur olika samhällsklasser, olika religiösa eller kulturella grupper och dessutom med människor av olika åldrar kan vara en drivkraft för utvecklingen. Möjligheterna för utvecklingen beror på hurdana förhållanden mikrosystemen har mellan varandra. Det är alltså väsentligt hurdan karaktär och funktion mesosystemet har. Det mest kritiska skedet är då mesosystemet bildas och individen flyttas från ett mikrosystem till ett annat. I denna förändring ändras förväntningarna och rollerna för individen. Förväntningarna på barnet kan t.ex. vara väldigt olika hemma och på daghemmet. Utvecklingen beror på hurdan relation som uppstår mellan mikrosystemen. Det är exempelvis viktigt att många personer stöder barnet när han eller hon börjar på daghemmet och att föräldrarna och personalen diskuterar om barnets mål och förväntningar på barnet. Mesosystemens relation stärks om det finns öppen kommunikation mellan båda parterna. (Karila et al. 2001 s. 212-213)

2.1 Fostringsgemenskap

Vad som sker på daghemmet spelar en stor roll i barnets liv och därför är det viktigt att samarbetet mellan personalen på daghemmet och föräldrarna fungerar bra. Tack vare ett fungerande samarbete kan personalen och föräldrarna stöda barnet på bästa sätt. Personalen skall vara välkomnande och få föräldrarna att känna sig delaktiga. För att samarbetet skall kunna fungera skall daghemspersonalen vara tydlig när det gäller innehåll och man skall ha tydliga mål för att föräldrarna skall kunna påverka verksamheten. Genom att både föräldrarna och pedagogen respekterar varandra kan de bygga upp en god relation. Relationen mellan föräldrarna och personalen byggs upp genom att ha ständig kontakt och samtal kring hur barnet trivs, utvecklas och lär sig saker. Genom denna kontakt skapas

förutsättningar för förtroende och ömsesidighet. (Pramling Samuelsson & Sheridan 1999 s. 134-136)

Det skall vara klart för föräldrarna vilka normer och regler som daghemmet har och föräldrarna skall ha möjlighet att påverka dessa. Föräldrarna skall inkluderas i både barnets och pedagogens dokumentation, utvärdering och uppföljning och föräldrarna skall även själv få chansen att utvärdera daghemmets verksamhet. Pedagogerna skall respektera att vissa föräldrar vill vara mer aktiva än andra med tanke på samarbete och vissa föräldrar vill bidra med idéer, medan andra är mera passiva. I den dagliga samvaron när föräldrarna hämtar barnet från daghemmet har de möjlighet att utbyta information med pedagogerna. Pedagogerna skall bemöta föräldrarna utifrån deras individuella intressen, behov och förväntningar på verksamheten samt beakta alla föräldrars åsikter. (Pramling Samuelsson & Sheridan 1999, s. 134-136)

I planen för småbarnsfostran betonas att fostringsgemenskap handlar om att föräldrarna och personalen gemensamt stöder och engagerar sig i barnets fostran, utveckling och inlärning. Bägge parterna måste kunna samarbeta med varandra. Man påpekar även att det är föräldrarna som känner sina barn bäst och de bär ansvaret för barnets fostran. ”Inom fostringsgemenskapen förenas det kunnande och de erfarenheter som de två viktiga parterna, d.v.s. föräldrarna och personalen, har”. Bägge parterna måste kunna lita på varandra och dela erfarenheter och tankar. Det är barnets bästa som är i fokus. Ett syfte inom fostringsgemenskap är att personalen skall etablera former för samarbete med föräldrarna. Ett annat syfte är att man så tidigt som möjligt skall upptäcka om ett barn är i behov av särskilt stöd. Om föräldrar och daghemspersonal samarbetar är det lättare att upptäcka sådana situationer. Personalen har ansvar för att göra upp en plan för enhetens småbarnsfostran och föräldrarna skall kunna inverka på innehållet i planen. ”Föräldrarna följer upp och bedömer hur syftena i planen verkställs och personalen bedömer och utvecklar planen vid vissa överenskomna tidpunkter och alltid när behov därtill finns”. (THL 2005 s. 36-37)

Redan från första dagen då barnet börjar på daghem bör det finnas en överenskommelse i samarbetet med föräldrarna att man diskuterar glädje, oro och utmaningar som barnet möter både hemma och på daghemmet. Om det uppstår ett allvarligt problem på daghemmet skall det inte komma som en överraskning för föräldrarna. Även om barnet upplever en kris hemma är det bra om daghemspersonalen informeras om detta. (Killén 2014 s. 17)

Professionella uppmuntras till att värdesätta föräldrarnas roll med tanke på att föräldrarna har rättigheter och är primära vårdnadshavare och de spelar en stor roll i barnets liv även när barnen börjar på daghem. Nära samarbete med föräldrarna försäkras även att dagvården är klientfokuserad, tillgänglig och ger föräldrarna möjligheten att vara med och be-
fatta beslut. Genom att involvera föräldrarna hjälper man även barnen. Ju mera föräld-
rarna är delaktiga i dagvården, desto bättre förstår föräldrarna målen och aktiviteterna på
daghemmet och då föräldrarna förstår ändamålet med dagvården är det mindre sannolikt
att det uppstår konflikter. Genom att stöda föräldrar kan deras föräldraskap förstärkas och
deras förmåga att stöda och att uppfostra barnet kan förbättras. (Foot et al. 2002)

För ett fungerande samarbete krävs förtroende och för att utveckla samarbetet krävs in-
spiration, information, tillit och integritet. Personalen skall inspireras till att samarbeta
med hemmet och föräldrarna skall informeras om verksamheten och att ha möjlighet att
påverka den. Integritet i detta sammanhang innebär att personalen markerar vad som är
personalens ansvar och vad som är föräldrarnas ansvar. (Sandberg & Vuorinen 2007, s.
19)

Basen för ett bra samarbete med föräldrarna är ömsesidig respekt, erkännande och förstå-
else. Den dagliga kontakten och samtalen med föräldrarna spelar en stor roll i samarbetet.
Pedagogen skall lyssna till föräldrarnas åsikter och förväntningar för verksamheten på
daghemmet, men även påminna dem att det finns andra barn i gruppen. Det är viktigt att
föräldrarna får information om barnets trivsel och upplevelser. Speciellt när barnen är
unga och inte själv kan berätta för föräldrarna skall pedagogen informera föräldrarna om
barnets dag. När föräldrarna får höra om barnets dag märker föräldrarna att deras barn har
blivit sett och att man har lyssnat på barnet. (Broström et al. 2015 s. 112-114)

Föräldrarna och pedagogen kan ha olika syn på vad som förväntas av barnet. De olika
synerna kan påverka hur barnet integreras i dagvårdsmiljön och växelverkan mellan för-
äldrarna och personalen kan påverkas. En bra fostringsgemenskap kräver att både föräld-
rarna och personalen visar respekt för varandra och kan lita på varandra. Förtroende är en
central del i samarbetet. När båda parterna kan lita på varandra ökar samarbetet och sam-
arbetet igen ökar på förtroendet. Utmaningar som man kan stöta på när det gäller fost-
ringsgemenskap är att kunna nyttja föräldrarnas och personalens olika synpunkter och
uppfattningar och använda dem tillgodo. Utmaningar kan även vara att hitta på sätt för

föräldrarna att känner empowerment, tillsammans planera och förverkliga tillsammans arbetssätt som både föräldrar och pedagoger är nöjda med. (Rönka et al. 2009 s. 82, 85, 88)

2.2 Kommunikation

I detta kapitel kommer vi att diskutera dialogen mellan föräldrar och pedagoger samt föräldrasamtal och föräldramöte. Dessa samtal är centrala mellan pedagoger och föräldrar.

2.2.1 Dialog

Den dagliga kommunikationen mellan föräldrar och personalen på daghemmet är viktig för både barnet, föräldrarna och daghemmets verksamhet. Föräldrarna har rätt till regelbundna samtal med pedagogerna på daghemmet och när samarbetet skall påbörjas är det viktigt att pedagogen vet hur föräldrarna ser på barnets behov och hurdan relation de har till barnet. När föräldrarna beskriver hur deras vardag med barnet ser ut och vilka aktiviteter barnet tycker om får pedagogen en bild av vilka behov barnet har och föräldrarnas förväntningar och engagemang. (Killén 2014 s. 167)

Genom den dagliga kontakten får både föräldrar och pedagogen information om sådant som rör barnet. Då barnet hämtas från daghemmet är det viktigt att föräldrarna t.ex. får information om hur barnet ätit, sovit och vad de har gjort under dagen. Det är bra om pedagogen berättar om en positiv upplevelse som hänt under dagen. (Broström 2015 s. 113)

Personalen talar varje dag med föräldrarna då föräldrarna hämtar och lämnar barnet på dagis. Dessa samtal har oftast en ”här och nu”-karaktär och då utbyts information om barnets dag både i hemmet och på daghemmet. ”Detta informationsutbyte kan ses som viktigt för barnens dagliga varande och välbefinnande, men också för föräldrar och personal för att möta barnet, dvs. är viktigt för vardagslivets kontinuitet i hemmet och förskolan”. (Markström & Simonsson 2013, s. 26)

Om pedagogen behöver diskutera med en förälder, men det verkar som om föräldern undviker pedagogen kan det hända att föräldern känner på sig att pedagogen är orolig eller

kanske också kritisk. Om pedagogen anser att ett visst ämne bör diskuteras med föräldrarna kan han/hon på ett vänligt men bestämt sätt förmedla till föräldrarna att ett nära samarbete behövs. Samarbetet med föräldrarna kräver också relationskompetens. Om pedagogen inte delar med sig sin oro till föräldrarna hindrar det förändring och utveckling av samarbetet. Då utgår man inte ifrån barnets bästa. För att lyckas i samarbetet måste pedagogen vara medveten om egna attityder och reaktioner samt ha empati och försöka leva sig in i föräldrarnas situation. (Killén 2014 s. 168-169, 185)

Lyssnande är en viktig del i dialog. I en lyssnande relation lyssnar man till den andras tankar och prat. För att man verkligen skall lyssna krävs det att man är närvarande och koncentrerar sig på vad den andra säger. Detta tyder på genuint intresse och ett tecken på empati och ärlighet. Att lyssna lyckas inte om lyssnaren inte klarar av att skapa en trygg och positiv miljö. Lyssnaren skall vilja ta emot det som berättaren har att säga. Att lyssna kan innebära att ta en risk och kräver att man klarar av vissa känslor t.ex. ilska, ångest eller förvirring. Om lyssnaren har en föräning om att ämnet som skall diskuteras känns negativt eller anklagande kan detta försvåra situationen. (Kaskela & Kekkonen 2006 s.32)

En dialog kan innehålla olika åsikter, rättfram diskussion och ärlighet, för dialogen innefattar respekt och lyssnande. (Kaskela & Kekkonen 2006 s. 38)

Förtroende byggs upp av lyssnande och respekt. Det behövs tid, gemensamma möten och dialog för att skapa förtroende. Föräldrarna kan uppleva att förtroende till pedagogen skapas genom en bra relation mellan pedagogen och barnet. Förtroende skapas även av att föräldrarna kan påverka barnets skötsel, vård och lärande. Tidigare upplevelser om liknande situationer och saker påverkar även skapandet av förtroende. Det krävs längre tid för vissa att lära sig att lita på någon. (Kaskela & Kekkonen 2006 s. 36)

Människan längtar efter att bli accepterad som den han/hon är. Respekt innebär att acceptera och uppskatta en annan människa. Öppenhet och positiv attityd hjälper människan förstå att han/hon blir respekterad och uppskattad. Brist på respekt syns genom att man vänder ryggen till eller visa signaler på att personen och vad han/hon säger inte har någon betydelse. Att skapa en respekterande relation kan vara svårt när man möter olikheter t.ex. olika familjer, olika familjekulturer, olika värden osv. Människan har lättare att acceptera metoder som man är van vid. Genom att lyssna kan man lära sig att acceptera, förstå och respektera andra människor. (Kaskela & Kekkonen 2006 s. 34)

2.2.2 Föräldrasamtal

På många daghem har man årligen samtal med föräldrarna där man diskuterar saker gällande barnet. Även om man har en bra daglig kontakt kan det finnas saker och problem som man inte hinner eller vill diskutera när man hämtar barnet. Ibland kan föräldrarna ha behov av att ha ett extra samtal som inte är inplanerat. (Broström et al. 2015 s. 115)

Även om man har en bra daglig kontakt med föräldrarna kan det finnas vissa saker som man inte vill tala om när barnet lämnas/hämtas eftersom man behöver lugn och ro för att tala om dessa saker. Ibland får föräldrarna ett akut behov av ett extra samtal vilket man helst skall tillgodose om det inte kan diskuteras i den dagliga kontakten. Målet med dessa samtal är att ta hänsyn till barnets behov av utveckling, trivsel och välbefinnande. Efter att barnet har varit tre månader på daghemmet kan man ha ett samtal med föräldrarna där man diskuterar hur vardagen för barnets del på daghemmet har börjat samt föräldrarnas och personalens förväntningar på varandra. Om det då finns några bekymmer och oro är det viktigt att man diskuterar det med varandra så att man vet hur man skall gå vidare. Då har även pedagogen fått en ordentlig bild av barnets personlighet och dess beteende i olika situationer. Föräldrarna har även då möjlighet att berätta om hur de har upplevt barnets start på daghemmet. Om det då finns några bekymmer och oro är det viktigt att man diskuterar det med varandra så att man vet hur man skall gå vidare. (Broström et al. 2015 s. 34 & 115)

Vid föräldrasamtalen utbyts information och synpunkter på barnets liv och det är pedagogen som bestämmer mötets ton och nivå. Relationen mellan föräldrarna och pedagogen är bra så länge båda parter är nöjda med samarbetet och kan lita på varandra. Det är bra att berätta om situationer och faser som är typiska för barnet just då, för detta underlättar både parter att uppdatera den uppfattning och bild de har av barnet. Genom dessa samtal förstår föräldrarna och pedagogen även bättre varandras språkbruk, värderingar och föreställningar om framtiden. (Juul & Jensen 2009 s. 177)

Vid föräldrasamtalen står barnet i fokus och både pedagogen och föräldrarna skall ha klart för sig vad syftet med mötet är. Mötet grundar sig på att båda parterna kan samarbeta och förstå att genom samarbetet kan de på bästa sätt stöda barnets utveckling och lärande.

Samtalen bör organiseras så att inte enbart pedagogen, utan även föräldrarna har möjlighet att förbereda sig inför mötet och har möjlighet att påverka mötets innehåll. (Pramling Samuelsson & Sheridan 1999 s. 136)

Det är viktigt att föräldrarna känner sig välkomna till daghemmet och att de har en god relation med personalen. Det är viktigt att föräldrarna känner sig delaktiga och trygga i samtalet. Då föräldrarna känner förtroende för personalen kan det vara lättare för personalen att berätta och framföra sådant som är mindre positivt gällande barnet. Om föräldrarna känner tillit kan det även vara lättare för dem att berätta om situationen hemma och om barnet i familjen. ”Genom föräldrasamtalen kan förskollärarna ”inhämta” den kunskap om barnets hemsituation som inte är känd för dem, vilket sedan kan användas av såväl dem själva som av arbetslaget för att bemöta och förstå barnet i förskolan.” (Markström & Simonsson 2013 s. 31)

Samtalen mellan föräldrarna och pedagogen börjar oftast före barnet börjar på daghemmet. Man har ett introduktionssamtal redan innan den egentliga dagvårdstiden börjar och då diskuteras början av dagvården, familjens förväntningar och önskningar och med samma lär personalen och föräldrarna känna varandra. I ett tidigt stadium av dagvården gör man en plan för småbarnsfostran för barnet tillsammans med föräldrarna. Där sammanfogar man personalens och föräldrarnas uppfattningar och tolkningar av barnet. Pedagogens uppgift är även att följa med barnets verksamhet dagligen och dokumentera barnets växt och utveckling. På basen av dokumentationen får föräldrarna under föräldrasamtalen viktig information och förståelse för barnets vardag på daghemmet. Pedagogerna skall även lyssna till föräldrarna och visa förståelse i saker som gäller barnet. Allra viktigaste uppgiften är att man lyssnar till barnet när han/hon berättar om sina dagliga erfarenheter och känslor. (Rönka et al. 2009 s. 82)

Föräldrasamtal kan ses som ett enskilt möte vid en viss tidpunkt där vissa personer deltar. Det kan också ses som en process där både förberedande arbete och efterarbete ingår. Tillvägagångssätten för föräldrasamtalen varierar från daghem till daghem men de flesta följer ett likriktat mönster. T.ex. sker det genom förberedelser av personalen, ifyllande av blanketter och frågeformulär samt själva samtalet. (Markström & Simonsson 2013 s. 67)

2.2.3 Föräldramöte

I de flesta daghem ordnas föräldramöten där alla föräldrar får träffa all personal på daghemmet och andra föräldrar. De vuxna har då tillfälle att tala om barngruppen, aktiviteter, om verksamheten eller om andra saker som är viktiga för att bättre kunna samarbeta. Ett föräldramöte kan även vara ett tillfälle för personalen att föra fram önskemål eller påverka föräldrarna på olika sätt, t.ex. genom att bjuda in gäster som informerar. (Markström & Simonsson 2013 s. 30)

Föräldrasamarbetet går även ut på att föräldrarna kan delta i aktiviteter och arrangemang. I dessa situationer har föräldrarna möjlighet att träffa andra föräldrar och barnets vänner och lekkamrater. När föräldrarna träffar andra föräldrar kan de bilda nätverk som kan stärka deras föräldraskap och bidra till att barnet kan träffa kamrater utanför institutionen. Man kan ha aktiviteter som t.ex. grillning och pedagoger bör tänka på att involvera föräldrarna i planeringen och genomförandet. När barnen ser att föräldrarna deltar i aktiviteter och trivs på daghemmet samt pratar på ett trevligt sätt med pedagoger stärks barnets anknytning till pedagoger, vännerna och daghemstillvaron. Pedagoger skall vara professionella och respektera, lyssna samt ha en accepterande attityd gentemot alla föräldrar. Detta bidrar till ett bra samarbete när det gäller barnets utveckling, lärande och trivsel. (Broström et al. 2015 s. 116)

Ansvar för att ta initiativ till samarbete med föräldrarna ligger hos personalen, men om föräldrarna inte är villiga att vara med och påverka innehållet i verksamheten, delta i föräldrasamtal eller komma med på utflykter betyder det inte att man har misslyckats. Det viktigaste är att föräldrarna känner att daghemmet tar bra hand om barnet och att barnet utvecklas. Det är även centralt att föräldrarna känner sig respekterade och att de har möjlighet att påverka verksamheten. (Pramling Samuelsson & Sheridan 1999 s. 136)

2.3 Småbarnsfostran

Barndomen är ett viktigt livsskede. Barndomstiden och småbarnsfostran skapar en grund för människans kommande utveckling och inläring. Att skydda barnet innebär även att skydda föräldraskapet. Barnet behöver vuxna som ger närhet till barnen och som lyssnar till barnet. Att vuxna accepterar och värdesätter barnet skapar en grund till bra självkänsla.

En bra småbarnsfostran är en förutsättning för barnets utveckling och inläring. Arbetet inom småbarnsfostran innebär att man arbetar i växelverkan med olika personer och detta kräver förmågan att samarbeta med olika människor. När man arbetar med olika människor är det den professionellas viktigaste uppgift att se till och bära ansvar för att växelverkan fungerar. (Järvinen et al. 2009 s. 6)

Föräldrarnas och pedagogens roll definieras som jämlika, men de innehåller olika uppgifter. Personalens uppgift är att skapa förutsättningar för partnerskap och det professionella kunnandet och kunskapen. Med fostringsgemenskap menar man även föräldrarnas delaktighet i barnets småbarnsfostran och utförande och planering av planen för småbarnsfostran. (Kekkonen 2012 s. 22, 44)

Småbarnsfostran är kopplad till all samhällsrelaterad verksamhet som strävar efter att påverka uppväxtförhållandena och främja barnets utveckling. (Karila et al. 2001 s. 13)

Småbarnsfostran innebär helheten av vård, fostran och undervisning. (THL 2005 s. 5) Grunderna i planen för småbarnsfostran är ett sätt att styra småbarnsfostran på nationell nivå. Grunderna i planen för småbarnsfostran innehåller riktlinjer och centrala principer som man skall följa inom den småbarnsfostran som den offentliga sektorn anordnar och bevakar. Grundernas syfte är att öka yrkesmedvetenheten och kunskaperna hos individerna som arbetar inom fältet och att öka föräldrarnas delaktighet i de tjänster som erbjuds på fältet. (THL 2005 s. 11)

Fostran är kopplad till kultur och förändringar i samhället. På grund av detta skall man ideligen utvärdera och ställa upp nya mål för småbarnsfostran. Det traditionella och ideala målet för fostran är att barnet skall växa upp och bidra till att förbättra samhället och världen. (THL 2005 s. 12)

Småbarnsfostran handlar om samspel mellan vuxna och barn i de livsmiljöer som barnen är en del av. Vård, fostran och undervisning är olika komponenter inom småbarnsfostran. De viktigaste principerna inom småbarnsfostran handlar bland annat om att barnet skall ha rätt till trygga människoförhållanden, en trygg miljö där barnet kan leka och fungera på flera sätt, att bli förstådd enligt sin ålder och utvecklingsnivå samt få specialstöd om det behövs. Målet med småbarnsfostran är först och främst att understöda barnets välbefinnande. Då barnet mår bra har han eller hon bästa möjligheten att utvecklas och växa.

Det är även centralt att barnet känner sig accepterat, respekterat och godkänt eftersom det gynnar barnets självkänsla. (THL 2005 s. 16-19)

På daghemmet möter barnet en stimulerande miljö av både vuxna och barn. Tack vare gemensamma sociala aktiviteter på daghemmet stärks barnets empatiska och sociala kompetens och även nya sidor av världen kan uppenbaras för barnet. Barnet lär sig även att samarbeta med andra då han eller hon deltar i lekar tillsammans med andra. Det är även viktigt att pedagogen stöder och vägleder när barnet vill ta initiativ och gör försök till handling. Pedagogen skall uppmuntra barnet att leka med andra men samtidigt tillgodose barnets individuella lek. (Broström et al. s. 13-15)

Pedagogen och föräldrarna skall arbeta för att barnet alltid skall känna att de kan räkna med den vuxna. Detta innebär trygghet och stöd för barnet vilken i sin tur leder till att barnet utvecklar en positiv självbild. Det är på grund av detta viktigt att barnet känner trygghet på daghemmet och vågar lita på pedagogen. (Broström et al. s. 21)

Att arbeta med småbarnsfostran innebär att man arbetar både med barnet och barnets familj. Föräldrar som uppfostrar barnet och daghemspersonalen som stöder fostran genom samarbete bidrar till barnets bästa så att barnet kan växa och lära sig i sin omgivning. Målet med samarbetet mellan daghemspersonal och föräldrar är verksamhet för barnets bästa. Både föräldrar och personalen har information om barnet som man kan använda som grund för att hitta gemensamma riktlinjer som fostrare för barnet. Man skall även ha öppen kommunikation och göra beslut tillsammans. Huvudansvaret för att skapa och hålla upp fostringsgemenskapen är hos de professionella, dvs. personalen. En ensidig växelverkan gör det inte möjligt för föräldrarna att vara delaktiga, utan till fostringsgemenskap hör även att hitta samarbets- och informationssätt för att aktivera och göra föräldrar delaktiga. Föräldrarna skall ha möjlighet att få berätta hur de uppfattar fostringsgemenskap och vad de förväntar sig av samarbetet. (Järvinen et al. 2009 s. 118)

Utmaningar för att fostringsgemenskapen skall utvecklas är, om barngrupperna på daghemmet ändras och även om det sker många personalbyten, eftersom man då måste skapa nya relationer. (Järvinen et al. 2009 s. 119)

Småbarnsfostran och barnens dagvård spelar en stor roll som en stödande faktor för föräldrar som arbetar, eftersom över hälften av föräldrarna som arbetar håller daglig kontakt

med dagvården. Detta bidrar till att pedagogen på daghemmet har blivit en viktig samarbetspartner för föräldrarna. Finländska dagvårdssystemet gör det möjligt för båda föräldrarna att arbeta. Det är viktigt att framhäva båda parter likvärdiga del i samarbetet. Synen på samarbetet mellan föräldrar och personal har ändrats genom att man med åren har börjat prata om fostringsgemenskap istället för stödande av familjens fostran i hemmet. (Rönka et al. 2009 s. 70, 72)

Största delen av föräldrasamtalen förs med modern som enda närvarande förälder. Fäderna deltar mer sällan i samtalen och det är ännu mer sällsynt att fadern skulle vara ensam närvarande. Fäderna är dock en vanlig syn i vardagen på daghemmet när barnen hämtas till eller från daghemmet. I föräldrasamtalen tas ändå upp föräldrarnas jämlika föräldraskap i barnets vardag. (Alasuutari 2010 s. 127-128)

Professionella som arbetar med småbarnsfostran skall främja fostringsgemenskapen med båda föräldrarna. Att det oftare är mödrarna som deltar i föräldrasamtalen kan handla om en norm i kulturen som föräldrarna har blivit vana med. Den professionella skall begrunda jämlikheten mellan mödrar och fäder. Man skall tänka på vad man brukar diskutera med mödrarna och med fäderna. Den professionella skall ordna jämbördigt möjligheter för både modern och fadern att vara på plats vid gemensamma möten. När barnet behöver extra stöd är omsorgen och oron stor både hos modern och fadern. Fostringsgemenskapen är både moderns och faderns rätt. Man skall även ta i beaktande familjer som inte utgörs av en kärnfamilj t.ex. om barnet bor i två olika familjer eller föräldrar med samma kön. Fostrarna ger med samma en modell för samarbete och diskussion till barnet. (Ylitapio - Mäntylä 2012 s. 162-164, 171)

Ömsesidig respekt, förtroende och uppskattning samt fördelning av barnets fostran är en grund för småbarnsfostran och fostringsgemenskap. Fastän barnet är en stor del av vardagen på daghem, utgår man ifrån att familjen är barnets viktigaste grogrund. (Ylitapio - Mäntylä 2012 s. 165)

Att hitta gemensamma riktlinjer med föräldrarna kan ta tid. En bra relation med växelverkan grundar sig på respekt. När man känner sig respekterad är det lättare att dela med sig om saker och man behöver inte låtsas och dölja saker. Man skall dock också respektera familjens rätt till privatliv. För att bygga upp förtroende krävs det tid, träffar och dialoger.

Om pedagogen har en bra relation till barnet väcker detta även förtroende från föräldern till pedagogen. (Halme & Vataja 2011 s. 75)

2.4 Delaktighet

I Finland blev dagvårdens och föräldrarnas samarbete och föräldrarnas delaktighet känt som fostringsgemenskap för första gången år 2002, när Statsrådets principbeslut om riksomfattande riktlinjer för förskoleverksamheten formulerades. Att familjernas och dagvårdens relation baserar sig på ett partnerskap är ett banbrytande synsätt för att stödja fostran på hemmaplan. (Kekkonen 2012 s. 22)

Det är viktigt att föräldrarna känner sig delaktiga i daghemmets verksamhet. Man skall ordna tillfällen för föräldrar och daghemspersonalen, så att föräldrarna får en chans att diskutera barnets uppfostran samt daghemsverksamhetens barnvård och fostringsmetoder tillsammans med andra föräldrar och med daghemspersonalen. Föräldrarna skall även ha möjlighet att påverka och bedöma innehållet av enhetens plan för småbarnsfostran. Det är föräldrarna som i slutändan bestämmer barnets behov av småbarnsfostran. (Kaskela & Kekkonen 2006 s. 25)

Föräldrarnas delaktighet i fostringsgemenskapen sker i form av vardagliga möten, diskussioner och föräldrarnas rätt att delta i planering, utveckling, förverkligande av småbarnsfostran och att värdera densamma. Föräldrarnas delaktighet sker även i form av att de bestämmer utsträckningen och formen av dagvården. Viljan att samarbeta påverkas av föräldrarnas resurser, då vardagen känns tung och samarbetet anses vara tidskrävande. Föräldrarna orkar nödvändigtvis inte vare sig ta emot information från daghemmet eller påverka och delta i samarbetet. Om föräldrarna drar sig tillbaka från samarbetet handlar det inte alltid om brist på vilja utan konkret brist på energi. Faktorer som främjar föräldrarnas delaktighet i samarbetet är bra erfarenheter från samarbetet, likvärdigt samarbete, känslan av att bli hörd och uppskattad, behov av stöd, råd och information. Andra faktorer är behovet av att dela med sig egna känslor och erfarenheter, att personalen har en bra relation med barnet, förtroende till att pedagogen kan sin sak och man vill se till att sitt barn blir omskött och mår bra. Faktorer som kan förhindra delaktigheten är dåliga erfarenheter av samarbetet, känslan av att pedagogen är ”ovanom” föräldrarna, upprepade

negativa meddelanden om barnet, känsla av stigmatisering, känslan av skuldbeläggning, svåra känslor att dela med sig som t.ex. skuld, skam och rädsla. Tidsbrist och brist på resurser kan även förhindra delaktigheten. (Aro & Laakso 2011 s. 198, 202-203)

När det gäller delaktighet skall man inte dra alla föräldrar över en kam, liksom barnen är föräldrarna inte heller en enhetlig grupp. Vissa föräldrar har möjlighet att delta mera än andra. Föräldrarna har olika önskemål och förutsättningar för att kunna delta i fostringsgemenskapen. Om pedagogen inte får alla föräldrar till att göra allt dvs. påverka innehållet av verksamheten, föräldramöten, föräldrasamtal, utflykter osv. betyder det inte att man har misslyckats. Många föräldrar tycker det viktigaste är att barnet har det bra och utvecklas på daghemmet och att de har möjlighet att påverka verksamheten samt känner sig respekterade. (Pramling Samuelsson & Sheridan 1999 s. 134-136)

Ett vanligt tillvägagångssätt att försöka öka föräldrarnas inflytande på daghemmet är att ta reda på vad de har för åsikter om verksamheten. Då kan man t.ex. bjuda in dem till diskussionsmöten eller be dem besvara enkäter. Om detta sätt leder till inflytande beror förstås på vad personalen gör med den information som de får fram. (Sandberg & Vuorinen 2007 s. 26).

Det är viktigt att poängtera att inflytande inte kan jämföras med medbestämmande. Personalen skall beakta föräldrarnas synpunkter gällande planering och genomförande och se till att föräldrarna blir delaktiga i utvärderingen av daghemmets verksamhet. Frågan är sedan i vilken grad personalen bör beakta föräldrarnas åsikter. Frågan är också om föräldrar vill och bör ha inflytande över daghemmets pedagogiska innehåll. Vissa föräldrar har valt att anförtro de pedagogiska frågorna angående inriktning och innehåll till personalen. (Sandberg & Vuorinen 2007 s. 29)

Fostringsgemenskapen strävar även efter att förstärka relationen mellan föräldern och barnet. För denna uppgift behöver pedagogen information om relationen och växelverkan mellan barnet och även förmågan att förstärka dem. Barnet behöver kunna lita på föräldern speciellt vid övergångssituationer. T.ex. när barnet börjar på daghem behöver barnet kunna lita på att föräldern kommer tillbaka och hämtar den, detta betyder inte att barnet inte kommer att bli ledsen och sakna föräldern när denne lämnar barnet på daghemmet. Barnet behöver höra att det är acceptabelt att sakna sin förälder. Motsats till delaktighet är utanförskap och då är individen inte delaktig i någon av samhällets viktiga saker eller

strukturer. Personalens uppgift är att främja föräldrarnas delaktighet inom småbarnsfost-
ran genom att skapa förutsättningar för delaktighet. Förutom konkret delaktighet strävar
man även efter att förstärka föräldrarnas känsla av delaktighet och engagemang i barnets
liv. Med tanke på föräldrarnas delaktighet är det viktigt hurdan information föräldrarna
får samt hur familjernas åsikter tas i beaktande. (Kaskela & Kekkonen 2006 s. 23, 25-26)

Inklusion innebär att räkna in någon i gemenskapen. En person bli socialt integrerad då
det bildas och utvecklats ett socialt band mellan personen och en grupp eller en samhäl-
lelig institution. Det är professionellas ansvar att skapa förutsättningar för att människan
kan bli delaktig och därmed utvecklas. (Madsen 2006 s. 135, 178)

3 TIDIGARE FORSKNING

Vi har hittat artiklar som berör ämnet i databasen Academic Search Elite (EBSCO) med
sökorden “parents”, “families”, “parent participation” och “parent – teacher relations-
hips”.

I artikeln *Mutual trust between kindergarten teachers and mothers and its associations
with family characteristics in Estonia and Finland* av Kikas et. al från 2011 undersöker
man det ömsesidiga förtroendet mellan barnets mamma och barnträdgårdslärarna i Est-
land och Finland. Man undersöker även hur detta förtroende påverkas av mammans ut-
bildningsgrad och barnets kön, eftersom man i dessa länder har olika fokus på samarbetet
mellan föräldrar och daghemspersonal.

Som metod för att undersöka detta har man använt sig av enkäter. I Estland deltog 543
mödrar i undersökningen och i Finland 712 mödrar. Även barnträdgårdslärarna i respek-
tive länder deltog i undersökningen och besvarade enkäterna. I Estland samlade man in
30 barnträdgårdslärares omdömen om relationen till 232 barns mödrar och i Finland 99
barnträdgårdslärares omdömen om relationen till 712 mödrar. Mödrarna hade olika grad
av utbildning. (Kikas et al. 2011)

Resultatet var att lågutbildade mödrar till pojkar hade det lägsta nivån av förtroende. All-
mänt taget kan man konstatera att mödrar i Finland har ett högre förtroende för barnträd-
gårdslärarna än mödrarna i Estland har. Däremot är förtroende från barnträdgårdslärarnas
sida på samma nivå i båda länderna. Man kunde även konstatera att grund – eller lägre

utbildade mödrar i Estland hade ett medelhögt förtroende för barnträdgårdslärarna. I Finland däremot hade denna grupp högsta förtroende för barnträdgårdslärarna. Författarna påpekar att resultatet visar att det ömsesidiga förtroendet var ganska högt i båda länderna och de drar slutsatserna att förtroendet är kopplat till landets kultur och historiska bakgrund. (Kikas et al. 2011)

I studien ”*Preschool-home cooperation in change*” av Anette Sandberg och Tuula Vuorinen från 2008 undersöker man barnträdgårdslärares och föräldrars åsikter om både etablerade och framtida slags samarbeten mellan daghem och föräldrar. Man vill även undersöka hur daghemmet och föräldrarna samarbetar samt vad som kan komplicera samarbetet och hur barnträdgårdslärarna och föräldrarna upplever fördelningen av ansvaret mellan daghemmet och hemmet. Man har använt sig av både individuellt och gruppintervjuer. I undersökningen deltog 26 barnträdgårdslärare och 32 föräldrar från mellersta Sverige. (Sandberg & Vuorinen 2008)

I denna undersökning kom man fram till att både föräldrarna och personalen anser att den dagliga kontakten är mycket viktig. Resultatet av undersökningen var även att nästan alla föräldrarna önskade flera föräldrasamtal under en termin då de kan sitta ner i lugn och ro och diskutera med pedagogerna. Föräldrarna önskade även att tillbringa mera tid tillsammans med andra föräldrarna eftersom de såg fördelar med att utbyta erfarenheter tillsammans. Pedagogerna hade tagit detta i beaktande och ordnat olika tillfällen då detta kunde genomföras. Det som kunde komplicera samarbetet var språket och olika kulturella barriärer. Majoriteten av respondenterna såg även på daghemmet som ett komplement till hemmet i huvudsak gällande barnets sociala utveckling. (Sandberg & Vuorinen 2008)

Att inkludera familjen i barnets utbildning har bevisats som en viktig del i barnets inlärning skriver Fantuzzo et al. i artikeln ”Multiple Dimensions of Family Involvement and Their Relations to Behavioral and Learning Competencies for Urban, Low-Income Children”. Föräldrarnas delaktighet i barnens dagvård påverkar barnets motivation att lära sig, uppmärksamhet, uthållighet att göra uppgifter, språkliga färdigheter samtidigt som det minskar problembeteende. Studier har visat att hos familjer med låga inkomster genom fostringsgemenskap kan förbättra barnets motivation och barnets upplevda självförmåga. Barn till föräldrar som deltar mera aktivt i barnets utbildning visar större social förmåga än barn vars föräldrar inte deltar. (Fantuzzo et al. 2004)

Annika Löfdahl har skrivit artikeln "Teacher-parent relations and professional strategies - a case study on documentation and talk about documentation in a Swedish preschool". Studien är från år 2014 och man har fokuserat på hur förskolelärare hanterar relationen till föräldrar i arbetet med dokumentation. Syftet är att skapa kunskap om olika professionella tillvägagångssätt som förskolelärare använder sig av för att hantera olika relationer mellan förskoleläraren och föräldrar samt hur detta kan tillföra en förändrad lärarprofession. Studien gjordes under ett skolår. Det empiriska materialet i studien bestod av veckobrev från en avdelning på förskolan till föräldrarna, förskoleavdelningens kvalitetsredovisning, observationsanteckningar från personalmöte där fokuserade på diskussionen mellan förskolelärarna då de arbetade med kvalitetsredovisningen och uppföljande intervjuer med två av förskolelärarna. Enligt författaren kunde man utgående från veckobreven se att det fanns både en tillitsrelation och kompisrelation mellan föräldrar och personal. Föräldrarna kan lita på personalen och de får information om vad som har skett på daghemmet men de kan inte påverka framtida innehåll. Veckobreven hade en vardaglig och positiv ton där man berättade om positiva saker som har skett. Dock kunde man under observationerna då kvalitetsredovisningen gjordes se att förskolelärarna kände emotionell oro och komplexitet då det gäller relationen till föräldrarna. De använder medvetet olika strategier för att underlätta arbetet. De måste skapa både närhet och distans till föräldrarna.

I artikeln "Parental Participation and Partnership in Pre-school Provision" har man gjort en undersökning för att undersöka föräldrarnas och personalens åsikter om fostringsgemenskap inom förskolan i Storbritannien. Som metod använde man sig av enkäter, intervjuer och observationer. Undersökningen påvisade att inom förskoleundervisningen varierade möjligheterna för fostringsgemenskapen mycket beroende på olika typer förskoleundervisning. Föräldrarnas behov av deltagande tillfredställdes av typer och nivåer av möjligheterna för deltagande inom daghemsgrupper. I kommunala daghem och på privata daghem fanns det dock en skillnad mellan föräldrarnas villighet att vara delaktiga med tanke på möjligheter som erbjöds. Undersökningen innehöll två steg, en enkät till ett stort urval av föräldrar och sedan intervjuer med föräldrar och personal som arbetade i förskolan samt gjorde man observationer av ett litet urval av dessa föräldrar och personal. I undersökningen deltog föräldrar till barn som gick på första året i grundskolan i stället för barn som för tillfället går i förskolan. Urvalet gjordes på grund av att föräldrarna hade

mer erfarenhet av hela förskoleundervisningen och de skulle naturligt reflektera proportionerna av föräldrar vars barn gick i olika typer av förskoleundervisningar. Tack vare att föräldrarna inte mera är involverade med förskolan förväntade man sig att de svarar mera ärligt. Man skickade ut 3315 enkäter till föräldrar med olika socialekonomisk status och 911 blev besvarade. Svaren till enkäten visade att respondenterna var för största delen mödrar, gifta eller med en partner och största delen var vithyade. I undersökningen delade man in förskoleundervisningen i fyra grupper, kommunala daghem, klubbar, privata daghem och andra typer t.ex. dagcenter eller familjecenter. Enkäten innehöll frågor bland annat gällande information om föräldrarna och barnet t.ex. fakta om anställning och etnicitet. Man frågade även om olika typer av förskolor, faktorer som påverkar valet av förskolan, kontakten med personalen, fostringsgemenskapen samt föräldrarnas kunskap om andra typer av förskolor. (Foot et al. 2002)

I intervjuerna deltog 91 föräldrar och 23 personer från personalen. Nio personer arbetade på kommunala daghem, fem stycken arbetade på klubbar och två jobbade på privata daghem. Intervjun var semistrukturerad och frågorna fokuserade mest på barnets närvaro, hur barnet anpassar sig på daghemmet, hur de trivs på daghem samt frågor om fostringsgemenskap. Man ställde frågor om fördelar och nackdelar gällande förskolor och hur förskolorna tar i beaktande föräldrarnas och barnets behov osv. Intervjuerna med personalen innehöll liknande frågor men man fokuserade mera på deras synvinkel på användbarheten av fostringsgemenskapen för personalen, föräldrarna och barnet. (Foot et al. 2002)

Observationerna gjordes med 12 föräldrar och sju från personalen som deltog i intervjuerna. Urvalspersonerna skulle följa med vilka aktiviteter som utfördes i vardagen. Observationerna tog 30 minuter i anspråk och aktiviteter kunde vara leka med barnet, föräldramöten, utflykter och teater. Informationen man använde sig av vid observationerna var plats och typ av aktivitet, växelverkan med personalen, föräldrar, barn och hur involverad man var, t.ex. om man planerade eller utförde något. (Foot et al. 2002)

Resultaten visade att det fanns olikheter i fostringsgemenskapen inom olika förskoleformer. Föräldrar till barn i klubbar ansåg att de var aktiva och deltog så mycket de önskade och i den mån de hade möjlighet. Föräldrar till barn i kommunala daghem deltog i speciella evenemang men mer sällan i dagliga aktiviteter än föräldrar med barn i klubbar. Flera av föräldrarna skulle ha välkomnat flera möjligheter att delta i fostringsgemenskapen än

de ansåg att de blivit erbjudna. De föräldrar som deltog i speciella evenemang var mer nöjda med förskoleundervisningen. Föräldrar till barn i privata daghem rapporterade få möjligheter att delta i dagliga aktiviteter, men föräldrarna ansåg att detta inte var ett problem för de hade valt privata daghem för att befria sig från andra åtaganden. De ansåg att personalen gav mindre uppmuntran till föräldrarna att vara aktiva och delta, fastän det fanns en betydelsefull grupp som önskade att delta mera. Slutligen nådde föräldrarna till barn i klubbar sådant deltagande de önskade, men i kommunala daghem når nivån av deltagande av föräldrar inte nivån av önskad deltagande av föräldrar. (Foot et al. 2002)

I artikeln ”Father - School Communication in Preschool and Kindergarten” undersökte man fädernas delaktighet i kommunikationen på daghem i sydöstra USA. Barntädgårdslärare inom förskolan och dagvården följde med och skrev ned kommunikationen mellan familjen och daghemmet hos 75 barn. Man gjorde även intervjuer och frågade familjemedlemmar om processen. Syftet med undersökningen är att karaktärisera frekvensen, egenskaperna och centralinstrument för kommunikationen mellan pappor och daghemmet när barnet skall göra en övergång från daghemmet till förskolan. Barnen som deltog i undersökningen deltog i ett av två program som skulle underlätta övergången till förskolan. Man samlade data genom att barntädgårdslärare skrev ner kommunikationen med familjen och genom intervjuer med familjen. Intervjuerna räckte 45 minuter och man hade en på hösten och en på våren. Ungefär 90 procent av samtalen gjorde med mamman och den resterande andelen om tio procent gjordes med båda föräldrarna, mor- eller farförälder eller med fadern. Frågorna gällde sociodemografiska riskfaktorer, regler hemma för barnet gällande vissa aktiviteter som t.ex. tv-tittande. Man frågade även om föräldrarna eller någon annan person i familjen hade gjort några aktiviteter med barnet under den senaste veckan som att leka med leksaker. Föräldrarna frågades även om hur de uppfattar daghemmets stöd och hur pedagogerna har varit hjälpsamma att fostra barnet under de senaste tre till sex månaderna.

Data samlades även in genom att pedagogerna skrev ner kommunikationen i anteckningsblock avsedda för undersökningen. Pedagogerna skilde på två typer av information. Ena typen var information som utbyttes mellan familjen gällande specifikt barnet. Hit hörde även kommunikation som skedde av frivilliga ansträngningar av familjemedlemmar som telefonsamtal eller närvaro vid ett möte mellan pedagog och föräldern. Den andra typen av information var korta kontakter mellan pedagogen och familjemedlemmen som att

planera samtal, skicka informationsbrev till hela gruppen eller utbyte av några meningar när man hämtar barnet till eller från daghemmet. Resultaten visade att i förskolan hade en tredjedel av fäderna ingen kontakt med barnets pedagog och i dagvården hade hälften inte någon kontakt. Fäderna deltog i besök på daghemmet som räckte mer än tio minuter och där man diskuterade barnet och inte familjen. Besök på daghemmet var den mest vanliga formen av fostringsgemenskap mellan fäder och daghemmet. I medeltal deltog papporna i mer än två besök per år. Pappor som bodde tillsammans med sitt barn hade mera kontakt med daghemmet. Kommunikationen mellan papporna och daghemmet korrelerade med styrkor i familjen t.ex. regler och möjlighet att göra aktiviteter med barnet. (Rimm – Kaufman & Zhang 2005)

I artikeln ”Dimensions of Family and Professional Partnerships: Constructive Guidelines for Collaboration” har gjort en undersökning gällande samarbete mellan föräldrar och professionella i Kansas, North Carolina och Louisiana. Som metod har man använt fokusgrupper och individuella intervjuer. I fokusgrupperna deltog vuxna familjemedlemmar till barn med eller utan funktionsnedsättning samt tjänsteleverantörer och administratörer. I intervjuerna deltog icke-engelska talande föräldrar och deras tjänsteleverantörer. (Blue - Banning et al. 2004)

Det fanns 34 fokusgrupper och situationerna räckte ungefär två timmar. Två forskare deltog i varje fokusgrupp, den ena underlättade samtalet medan den andra hanterade bandspelaren och antecknade. Intervjuerna var öppna så att deltagaren själv fick bestämma mängden av information denna vill ge. Vid intervjuerna deltog en tolk för att översätta. Vid undersökningarna tog man upp frågor som intervjuobjekten ansåg vara för lyckad fostringsgemenskap och hur dessa gjorde gemenskapen lyckad. De skulle på samma sätt beskriva ett misslyckat exempel på fostringsgemenskap. (Blue - Banning et al. 2004)

Teman som kom upp i analysen var kommunikation, engagemang, jämlikhet, förmågor, förtroende och respekt. Resultaten visade att kommunikationen spelar en stor roll. Deltagarna hade sagt att de ville ha öppen och mera frekvent kommunikation. Föräldrarna ville att pedagogerna skall vara öppna och ärliga. De skall dock samtidigt vara taktfulla och framföra känslig information privat samt minnas att inkludera positiva kommentarer om barnet och inte bara utmaningar. De professionella hade även betonat hur viktigt det är med frekventa och ärliga samtal. Föräldrarna sade att de vill se pedagogerna engagerade

i sitt arbete och att pedagogerna skulle anse att arbeta med barn skulle vara mer än ett bara ett jobb. Pedagogerna höll med om temat att arbeta med barn och familjer är mer än bara ett jobb och vissa pedagoger sa att de är beredda att göra vad det krävs för att kunna möta behoven hos föräldrar. Jämlikhet kom upp i undersökningarna genom att föräldrarna sade att de gillade pedagoger som verkade ha fötterna på jorden och som förespråkade en enkel och harmonisk relation. De betonade hur viktigt det är att pedagogen även förstår hur viktig förälderns åsikt är. Pedagogerna tog även upp jämlikhet och att man inte skall ha dolda agendor. Med förmåga avsåg föräldrar att positiva relationer innebär att tjänsteleverantörerna hade förmåga att ge konkret hjälp till barnet eller familjen. Till förmågan hör även pedagogernas egenskaper att kunna möta ett barns speciella behov. Pedagogerna hade tagit upp förmågan hos arbetskamrater t.ex. pedagoger som uppdaterade sina kunskaper och ville pröva nya idéer. (Blue - Banning et al. 2004)

Enligt föräldrarna gällde förtroende, att man kunde lita på att pedagogen utförde en handling som denne hade sagt, höll löften. Föräldrarna kände att de kunde lita på att lämna barnet på daghemmet och att pedagogen höll informationen konfidentiellt. Professionella anser förtroende som de känner att föräldrarna kan lita på dem eller att de känner att föräldrarna kan prata med dem. Föräldrarna ansåg respekt som att pedagogerna såg barnet som en individ och inte bara funktionsnedläggningen samt att behandla föräldrarna respektfullt och komma i tid till möten. Professionella ansåg att respekt handlar om att acceptera familjen och att värdesätta personer med olika kulturella bakgrunder. Dessa teman kan hjälpa att ge empowerment till familjerna så de kan ta hand om barnet och dem själva, samt göra föräldrarna medvetna om daghemmet gör ”för mycket” kan familjen bli beroende av hjälpen och i slutändan vara en nackdel för familjen. (Blue - Banning et al. 2004)

4 METOD

I detta kapitel kommer vi att diskutera vårt metodval, som är intervjuer. Vi kommer även att beskriva intervju som metod och varför vi har valt denna metod. Till sist går vi in på innehållsanalys och etiska överväganden.

4.1 Val av metod

Vi har valt att använda intervju som metod i vårt examensarbete. Intervjuerna har utförts på Tölö daghem. Vi har intervjuat både föräldrar och personal för att få ta del av bägge parternas tankar och åsikter. Intervjuerna räckte ungefär 20 minuter per person. För att underlätta bearbetningen av intervjun har vi spelat in intervjuerna på en bandspelare och vi har även gjort anteckningar under intervjun. Vi har intervjuat sju föräldrar och fem pedagoger. Före intervjuerna skickade vi informationsbrev till både personal och föräldrar (se bilaga 2 och 3).

Vi funderade även på att använda oss av enkäter men sedan kom vi fram till att intervjuer är den metoden som passar vårt arbete bäst med tanke på syftet och frågeställningarna. Intervju som metod är väldigt öppen och det är lättare att få ta del av hur föräldrarna och personalen upplever fostringsgemenskapen då man intervjuar än om frågorna besvaras på papper. Då man gör intervjuer har man möjlighet att ställa följdfrågor, t.ex. varför tycker du på det här sättet och vill du förklara saken närmare. Följdfrågor är även något som vi använde oss av regelbundet när vi gjorde våra intervjuer. Om man t.ex. använder sig av enkäter kanske det inte finns samma möjligheter att göra det och frågorna kan även missförstås av personen som besvarar dem. (Ejlertsson 2005 s. 12) Under en intervju finns det möjlighet att förklara frågan om den är oklar. Dock är det viktigt att ställa öppna frågor så att respondenten kan förklara sina tankar med egna ord. Vi som intervjuar måste även vara väl förberedda och ha klart för oss vilka frågor vi kommer att ställa. Vi var väl förberedda före intervjuerna och frågorna var nedskrivna på papper.

Det finns även nackdelar med intervjuer, t.ex. kan det hända att deltagaren inte vågar svara ärligt och öppet på frågorna men därför är det viktigt att informera dem om att de är anonyma och att informationen inte kommer att missbrukas. Vi var noggranna med att informera varje deltagare om detta innan intervjun påbörjades.

Vi valde att använda oss av intervju som metod eftersom enkätundersökning kan föra med sig bortfall och vi vill använda oss av intervju för att försäkra oss om att få svar på våra frågor. Vid enkätundersökning är det svårt att styrka respondentens identitet och detta kan leda till att respondenten inte svarar ärligt på frågorna. (Ejlertsson 2005 s. 12-13)

Enkäter och intervjuer kan ha för många frågor och speciellt vid enkäter kan personen bli uttråkad och väljer att inte besvara enkäten, medan vid intervju kan intervjuaren motivera deltagaren att svara på frågorna. Frågorna vid enkätundersökning är begränsade och vi vill ha möjligheten att ställa följdfrågor vid behov. Begränsningen av frågorna kan leda till att det är svårt att fördjupa sig i ämnet. (Ejlertsson 2005 s. 12-13, Patel & Davidsson 2012 s. 86)

Personen som har läs- och skrivsvårigheter eller utläningar kan ha svårt att uttrycka sig skriftligt och kan därför råka bli i bortfallsgruppen. (Ejlertsson 2005 s. 13)

En fördel med att använda intervju som metod är att man själv kan flexibelt bestämma mängden av information som man samlar genom att följa den intervjuade och situationen. Man har möjlighet att ändra på intervjuämnena. (Hirsjärvi et al. 2009 s. 205) Tillförlitligheten försvagas på grund av risken att människorna ger "acceptabla" svar. (Hirsjärvi et al. 2009 s. 206) Det finns olika typer av intervjuer. Dessa tre typer av intervjuer är strukturerad intervju, temaintervju och öppen intervju. I strukturerad intervju är frågorna och påståendena i en förutbestämd ordning. Temaintervjun består av en mellanform mellan strukturerad intervju och öppen intervju. Före intervjun är intervjuaren medveten om ämnena eller temaområdena, men ordningen och formen av frågorna är oklara. Öppen intervju innebär fri intervju som går på djupet, är inte strukturerad och intervjuaren leder inte intervjun. Intervjuaren fokuserar mera på att ange begrepp till den intervjuade och vill veta den intervjuades åsikter, tankar, känslor och uppfattningar. (Hirsjärvi et al. 2009 s. 208-209) I vår undersökningen använde vi oss av strukturerade intervjuer.

Om man vill ange frekvenser t.ex. hur mycket ett visst antal procent av befolkningen tycker på ett visst sätt är det bra att använda sig av kvantitativ studie, men om man vill veta en persons åsikter passar det med en kvalitativ studie. Alltså om frågeställningen gäller hur ofta, hur många eller hur vanligt något är då passar kvantitativ studie, men om frågeställningen gäller att förstå eller hitta ett mönster passar en kvalitativ studie. (Trost 2012 s. 23)

4.2 Intervju som metod

En kvalitativ intervju ger information om en persons erfarenheter, tankar och känslor (Dalen 2008 s. 9). Med intervju får man vet hur en person känner sig eller hur personen uppfattar en viss sak. Kvalitativa metoder fokuserar på hur en person upplever en viss situation, inte bara en beskrivning av situationen. Intervjuaren skall ha kunskap om området för att kunna ställa rätt frågor och för att kunna få fram intervjupersonernas erfarenheter och upplevelser. (Dalen 2008 s. 11, 12) Före vi påbörjade intervjuerna hade vi läst in på oss området och tack vare detta hade vi mycket kunskap om ämnet.

När man samlar in kvalitativ data använder man sig av en öppen metod och intervjuaren försöker styra informationen som samlas in så lite som möjligt. Intervjupersonen får berätta med egna ord om erfarenheter och upplevelser medan intervjuaren kan styra i viss mån vad som kan tas upp under intervjun och hur det hanteras. Struktureringen av informationen görs när intervjun är över och man har samlat in all information. Intervjuaren skall samla in data utan förutfattade meningar och förväntningar för att garantera att informationen som man samlat in är relevant och korrekt. (Jacobsen 2007 s. 48, 49) Vi har haft fasta frågor som deltagarna med egna ord har fått svara på.

Det svåra med kvantitativa studier är att man inte får resultatet i siffror som sedan är lätta att tolka. Med kvantitativa insamlingsmetoder är det inte alltid säkert att man får information om just det som man vill och man vet inte heller hur säker informationen är. Man måste veta att man undersöker det som man avser att undersöka dvs. validiteten och man vill även veta att man gör det på ett tillförlitligt sätt dvs. reliabiliteten. (Patel & Davidsson 2012 s. 101-102)

Att veta vad man undersöker handlar om överensstämmelsen mellan det som man säger att man skall undersöka och vad man i själva verket undersöker. När man gör undersökningar med människor handlar det mest om inställningar, upplevelser och kunskap osv. Dessa är abstrakta ämnen och kan inte mätas i siffror. Det finns olika sätt att försäkra sig om validiteten hos ett instrument. Två sätt är att försöka säkerställa innehållsvaliditeten och den samtidiga validiteten. (Patel & Davidsson 2012 s. 102)

Innehållsvaliditet kan man få genom en logisk analys av innehållet i instrumentet. Analysen kopplas ofta till den teoretiska ramen för undersökningen. Dessa variabler formuleras sedan som enskilda frågor i en intervju och man använder sedan instrumentet för att göra själva mätningen för att få den önskade informationen. Andra sättet att försäkra sig om validiteten är att försäkra den samtidiga validiteten genom att jämföra utfallet på instrumentet med något annat tecken eller så kallade kriterier på det man vill mäta. Man skall alltså testa instrumentet på någon grupp som liknar den grupp som instrumentet är avsett för. Resultatet från testet med andra gruppen skall man sedan jämföra med något kriterium som representerar det man avser att mäta. (Patel & Davidsson 2012 s. 102-103)

Öppenhet, närhet och flexibilitet gör att kvalitativa metoder ofta har hög intern validitet. Genom att använda kvalitativ metod får man fram förståelsen av t.ex. en situation. De personer som undersöks definierar vad som är den "rätta" förståelsen. (Jacobsen 2007 s. 51)

Man kan höja reliabiliteten i en intervju genom att intervjuaren speglar sin källa. Den som blir intervjuad skall ha haft möjlighet att uttrycka sina tankar och efter intervjun skall intervjuaren vara överens med intervjupersonen om vad som har kommit fram under intervjun och vad det betyder. (Lantz 2013 s. 16)

När man intervjuar är det viktigt att man har ett kritiskt förhållningssätt. Riskerna med intervju som metod är att man kan övertolka eller tolka in annan information än om man skulle få resultaten i siffror. Intervjuaren kan också vilja bevisa en teorimodell och därmed hör vad intervjuaren vill höra genom att tolka sin egen mening i ett svar av intervjupersonen. (Lantz 2013 s. 13-16)

Intervjuaren skall styra intervjun så att man håller sig till ämnet och intervjun får önskat djup. Man skall inte styra för mycket i de öppnare intervjuformerna, utan låta respondenten själv med sin kunskap bestämma innehållet till en viss utsträckning. (Lantz 2013 s. 115)

Kvalitativa metoder tar ofta lång tid och är resurskrävande. Om man har lite resurser måste man nöja sig med få intervju personer och detta kan leda till problem med represen-

tativiteten. För att man har intervjuat bara några personer måste man fundera om informationen kan generaliseras. Det är bara några personer och man måste ta i beaktande att deras åsikter kanske inte är samma som andras. Kvalitativa metoder har alltid problem med generaliserbarheten och därför kommer som följd problem med den externa validiteten. (Jacobsen 2007 s. 51) På grund av att vi inte hade så mycket tid och resurser så blev vår undersökning ganska liten med endast några få deltagare.

När man intervjuar har man en direkt kontakt med intervjuaren (Ejlertsson 2005 s. 7). När man intervjuar skall man vara intresserad av ämnet och vad den andra har att säga. Intervjuaren skall visa respekt och vara känslomässigt närvarande. (Patel & Davidsson 2012 s. 111) Om man har förutbestämt ordningen på frågorna handlar det om en hög grad av standardisering. Låg grad av standardisering innebär att man ställer frågorna i en sådan ordning som passar bäst i den enskilda situationen eller att man enbart har klart för sig om frågeområden på förhand. (Ejlertsson 2005 s. 7, Patel & Davidsson 2012 s. 81) Under intervjun var vi båda känslomässigt närvarande, intresserade av deltagaren och vi antecknade även deltagarnas svar.

När man använder sig av öppen intervju är det bra om den inte är helt ostrukturerad. Intervjun skall inte vara så strukturerad att det finns på förhand bestämda frågor med fasta svarsalternativ. Man kan använda sig av en intervjuguide som innehåller en översikt över de teman som man planerar att ta upp vid intervjun. (Jacobsen 2007 s. 96) Vi har gjort en intervjuguide som vi använde oss av vid intervjuerna (se bilaga 1).

Validitet handlar om undersökningen mäter det som man vill mäta. Vid individuella intervjun mäts personliga synpunkter på en situation eller företeelse. När det gäller reliabilitet med individuell intervju så påverkar intervjuarens närvaro intervjun och platsen som intervjun hålls på kan även inverka. (Jacobsen 2007 s. 116-117) Vi utförde intervjuerna på Tölö daghem som var en bekant och trygg plats för deltagarna, både för personalen och för föräldrarna.

För att försäkra sig om att man har analyserat intervjuerna rätt och kategoriserat rätt kan man pröva att ändra kategorierna och se om resultaten ändras. Man kan slå samman kategorierna och sedan göra en ny analys för att se om förändringen av kategorierna leder till nya slutsatser. Ett annat sätt är också att dela upp kategorierna och se om ändringen

medför nya slutsatser. Om resultaten ändras drastiskt är det skäl att fundera hur valida kategoriseringen är. (Jacobsen 2007 s. 163)

Duktiga intervjuare är nyfikna, sökande, har ett kritiskt förhållningssätt och omprövar egna tankemodeller, utgångspunkter och förhållningssätt samt är intresserade av vad den intervjuade har att säga. Intervjuaren söker efter de oväntade svaren och när man är intresserad av ämnet och av vad den andra har att säga, så vägleds man under intervjun av sitt eget intresse. Problem som kan uppstå om man valt intervju som metod är att man inte har forskat alternativa tolkningar. Intervjuaren vill kanske få stöd till sina hypoteser eller bekräfta en tankemodell och då kan det hända att man inte ställer frågor som möjligen skulle leda till resultat som man inte vill ha. (Lantz 2013 s. 16) Objektivitet är något som vi har tagit i beaktande då vi gjort vår undersökning. Vi har strävat efter att inte låta våra tankar och åsikter påverka undersökningen.

En intervju som utförts på ett bra sätt ger data som speglar källan och detta är ett viktigt kännetecken för reliabilitet. Intervjuaren försöker ta till vara intervjuades upplevelser och uppfattningar. Efter intervjun skall intervjuaren och den intervjuade vara överens om vad som har sagts under intervjun och vad det betyder. Om intervjuaren vill ha egna tankemodeller eller hypoteser bekräftade, så finns det en risk att man tolkar in sin egen mening i ett svar. Det är enkelt att verifiera vad man har trott från början och det man vill höra. (Lantz 2013 s. 16)

Vid intervju som metod att samla in data är informationen som man får åsikter, upplevelser och erfarenheter av de intervjuade angående frågor som ställs till dem. Dessa åsikter, upplevelser och erfarenheter blir data som skall analyseras och tolkas och sedan drar man slutsatser ifrån dem. Man analyserar bara det som har sagts och varje människa har ett eget sätt att förmedla sin kunskap och observera sig själv. Att fånga kunskapen kan vara svårt. Informationen som skall analyseras kallas självrapporterade data. Intervju som metod används när intervjuaren vill undersöka individers uppfattningar och upplevelser. Att intervjua är tidsödande och krävande, men en passlig metod om intervjuaren vill uttala sig om det subjektivt uppfattade eller upplevda. (Lantz 2013 s. 17-19)

Det finns olika former av intervjuer med tanke på skillnader i grad av struktur. En öppen intervju innebär att intervjuaren ställer en öppen fråga som den intervjuade får öppet utveckla sina tankar kring. En helt strukturerad intervju innebär att intervjuaren ställer i

förväg formulerade frågor i en förutbestämd ordning och den intervjuade svarar på i förväg uppgjorda svarsalternativ. De olika intervjuformerna beskriver olika sammanhang och ger olika resultat och slutsatser. Den helt öppna intervjun, den riktat öppna intervjun, den halvstrukturerade intervjun och den helt strukturerade intervjun är fyra olika typer av intervjuer utifrån deras grad av struktur. I den helt öppna intervjun och den riktade öppna intervjun får den intervjuade fritt beskriva en företeelse och beskriva de sammanhang som han/hon tycker är betydelsefulla för beskrivningen av företeelsen. I de strukturerade intervjuerna utgår intervjuaren ifrån att företeelsen är känd och den intervjuade får förklara sin uppfattning eller upplevelse i förväg bestämda företeelser eller begrepp. De helt strukturerade intervjuerna har fasta svarsalternativ. (Lantz 2013 s. 42-44)

En intervjuplan är en skriftlig plan över intervjuens frågeområden ordnade i den följd som frågorna skall ställas i intervjun. Beroende på intervjuformen är planen mer eller mindre strukturerad. I den öppna intervjun anges frågeområdena, men i den helt strukturerade intervjun finns frågorna grupperade i frågeområden med svarsalternativen nerskrivna så att intervjuaren kan anteckna respondentens svar under intervjun. På det sättet varierar intervjuplanens utseende från några punkter till ett frågeformulär med frågor och svar i en viss ordning. Vid öppna eller öppet riktade intervjuer lönar det sig inte att skriva ner precisa frågor för frågorna kommer att formuleras beroende på den intervjuades tidigare svar. (Lantz 2013 s. 70-71)

4.3 Innehållsanalys

När man gör en kvalitativ bearbetning av insamlat material brukar det oftast vara textmaterial t.ex. när man gjort en intervju och man skall bearbeta den utskrivna texten. Om man har bandat in intervjun på en bandspelare så är det vanligt att bearbeta texten genom att skriva ut vad som sägs på inspelningen så att man får en konkret text att arbeta med. Inför slutbearbetning måste man läsa texten igenom flera gånger och medan man läser igenom texten kan man skriva ner tankar som man får. Det finns olika metoder för att arbeta med texten. Man kan skriva ut texten och klippa ut den så att man kan sortera olika textavsnitt och få en överblick. Att bearbeta texten är en lång process och kan inte göras på en gång. Man skall räkna med att gå igenom sin text ungefär 5-6 gånger. Slutprodukten av en kvalitativ bearbetning är oftast en text där man har samlat ihop citat från intervjuer

eller observationsanteckningar där det även finns egna kommentarer och tolkningar. (Patel & Davidsson 2012 s. 120-122) Efter att vi gjort intervjuerna så skrev vi ordagrant ner det bandade materialet och efter det så printade vi ut texten. Sedan kategoriserade vi olika teman samt valde ut citat från intervjuerna som vi berättar mera om i resultat delen.

När man gör själva innehållsanalysen går man igenom fem olika faser. Dessa faser är kategorisering, fylla kategorierna med innehåll, illustrera dem med hjälp av citat, räkna hur ofta ett tema eller en problemställning nämns, jämföra intervjuer och söka efter olikheter och likheter och sista fasen är att söka förklaring till skillnader.

När man kategoriserar försöker man skapa en struktur i texten och man försöker hitta olika teman som tas upp vid intervjun. Man försöker hitta viktiga teman och ämnen som tas upp och som innehåller information. För att få en bättre överblick över olika ämnen underlättar det om man skapar olika kategorier. Kategorierna förenklar svåra, detaljerade och omfattande data. (Jacobsen 2007 s. 139-140)

När man har kategoriserat gäller det att fylla kategorierna med innehåll genom att ta citat från intervjun och låta dem berätta vad en person säger om den kategorin. Man kan t.ex. skapa en tabell där man i ena spalten har kategori och i den andra spalten några citat som beskriver den intervjuades synpunkter på det ämnet. Det är vanligt att efter detta räkna hur många uttalanden i intervjun hör till de olika kategorierna. (Jacobsen 2007 s. 142)

I sista fasen av innehållsanalysen jämför man flera intervjuer med varandra och då följer man denna process som nämnts tidigare och går igenom kategorisering, ordnandet av citat under kategorierna och räknandet av antalet citat per kategori. När man gjort detta kan man börja jämföra dem och fundera kring vilka kategorier och teman som tagits upp i intervjuerna, vilka teman och kategorier tas upp av några men inte av alla och vilka kategorier inte tas upp av en enda person. Sedan kan man reflektera kring varför det är några som inte tar upp ett visst tema och varför en person tar upp ett tema som ingen annan berör. När man börjar tänka kring dessa saker måste man återvända till data och söka förklaringar och man blir tvungen att söka skillnader mellan de intervjuade som kan klargöra variationen. (Jacobsen 2007 s. 143-144)

4.4 Etiska överväganden

De som blir intervjuade skall på förhand vara medvetna om allt som berör deras deltagande i undersökningen. Deltagarna skall få rätt information vad undersökningen går ut på. (Dalen 2008 s. 21)

Då det gäller intervjuerna informerade vi deltagarna om syftet med undersökningen på ett lätt, konkret och förståeligt sätt. Vi skickade ut informationsbrev till deltagarna där vi berättade om vad undersökningen går ut på. Vi informerade dem även om att de kommer att vara anonyma, att de har rätt att avbryta intervjun när de vill och att vi kommer att göra anteckningar under intervjun.

Det är viktigt att de känner sig trygga och lugna under intervjun. (Dalen 2008 s. 22) Vi som intervjuar måste inge förtroende och tillit så att deltagaren vågar berätta om sina upplevelser. Det är även viktigt att vi citerar korrekt de personer som vi intervjuar och inte ändrar på deras svar.

Vi måste ta i beaktande att när man använder intervju som metod uppstår det en relation mellan respondenten och intervjuaren som kan påverka resultatet. (Dalen 2008 s. 17) På grund av att intervjuerna var så pass korta så hann inte någon stark relation uppstå mellan oss och deltagaren som kunde påverka resultatet.

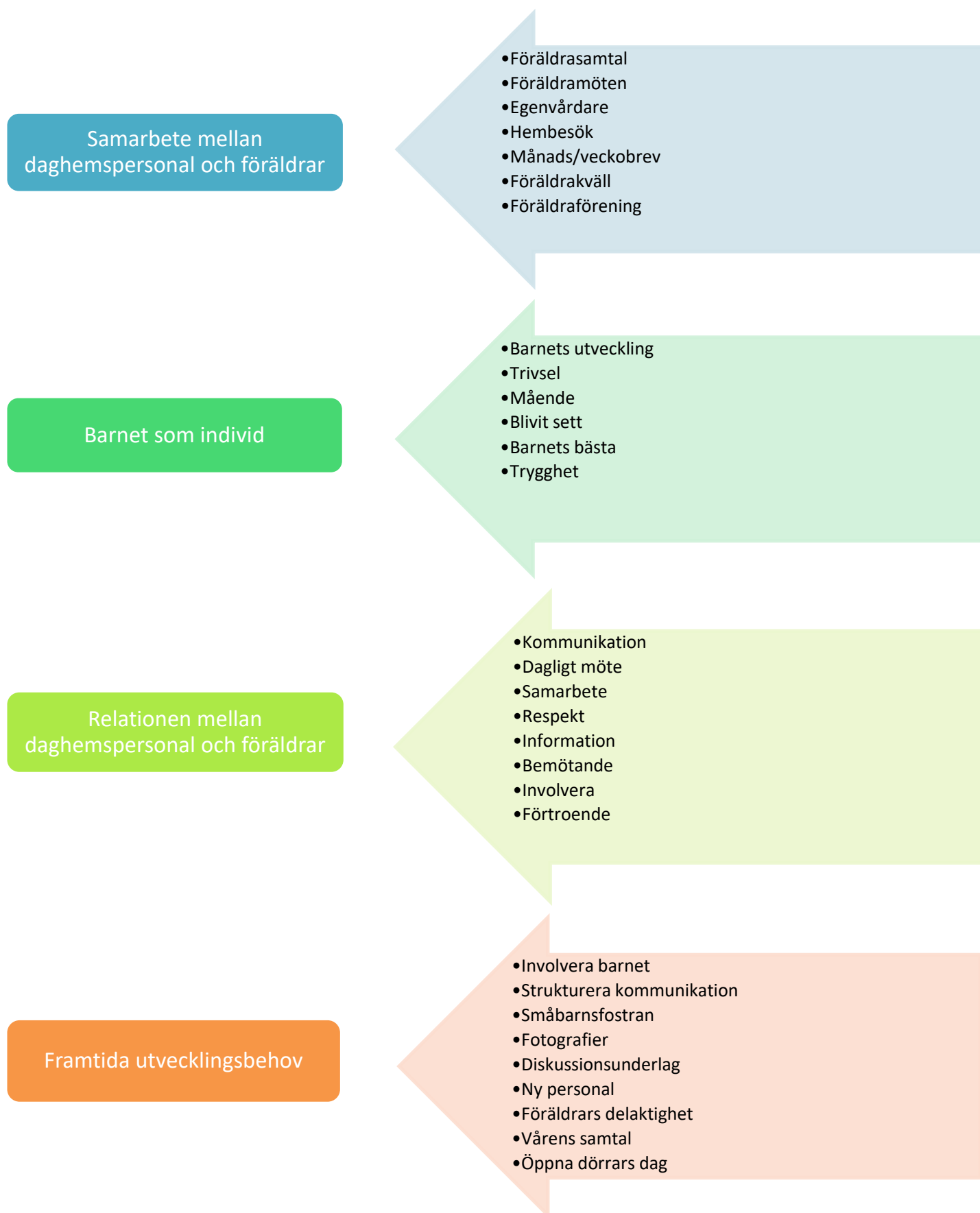
Respondenten skall vara medveten om den huvudsakliga planen för undersökningen och vilka metoder som man kommer att använda. Respondenten skall även veta vilka risker och följor som undersökningen kan orsaka. Det skall även vara klart för deltagaren vem som ansvarar för undersökningen. (Dalen 2008 s. 22)

Till etiska överväganden hör även att intervjuaren har funderat över om frågorna kan leda till att respondenten kan uppleva obehag av att delta eller om respondentens egen syn på sig själv påverkas och om detta kan leda till känsla av maktlöshet. Man skall även ta i beaktande om undersökningen kan skada respondenten. (Kvale & Brinkmann 2014 s. 110) För att garantera att deltagarna känner sig trygga så var vi flexibla och öppna angående intervjuplatsen. Om deltagaren hade önskat att bli intervjuad på någon annan plats än Tölö daghem så hade detta varit möjligt.

Anteckningarna skall antecknas, bevaras och rapporteras på ett sådant sätt att det är omöjligt att identifiera respondenten. Det skall även vara omöjligt för utomstående att få tag på anteckningarna. Respondenten skall känna sig trygg i intervjun och veta att information han eller hon ger inte kan spåras till honom eller henne. (Dalen 2008 s. 23) Efter att vi gjort vår analys så förstördes både anteckningarna samt det inspelade materialet.

5 RESULTAT

I det här kapitlet kommer vi att presentera resultaten från intervjuerna. Vi intervjuade fem pedagoger som arbetade på Tölö daghem och sju föräldrar som hade barn på daghemmet. Allt som allt fanns det 57 barn på daghemmet då vi utförde intervjuerna och ca 45 familjer. Eftersom Tölö daghem inte har förskola så var det endast föräldrar till daghemsbarn som deltog. Vi skickade infobrev till föreståndaren på daghemmet som vidarebefordrade dessa till alla familjer. Även påminnelse e-post skickades ut då så få personer svarade på det första. På grund av tidsbrist så bokade vi in två dagar då vi utförde intervjuerna och de föräldrar som hade möjlighet att komma då fick delta i undersökningen. Efter att vi gjort intervjuerna med pedagogerna och föräldrarna analyserade vi materialet och grupperade därefter ofta förekommande ord i grupper som vi sedan gav en rubrik åt. Den första kategorin handlar om "samarbete mellan daghemspersonalen och föräldrar" och här var ofta förekommande ord: föräldrasamtal, föräldramöten, egenvårdare, hembesök, månads/veckobrev, föräldrakväll och föräldraförening. I nästa kategori förekom barnets utveckling, trivsel, mående, blivit sett, barnets bästa och trygghet och denna kategori fick rubriken "barnet som individ". I kategorin "relationen mellan daghemspersonal och föräldrar" förekom orden kommunikation, dagligt möte, samarbete, respekt, information, bemötande, involvera och förtroende. Sista kategorin fick rubriken "framtida utvecklingsbehov" och här ingick: involvera barnet, strukturera kommunikation, småbarnsfostran, fotografier, diskussionsunderlag, ny personal, föräldrars delaktighet, vårens samtal och öppna dörrars dag. För en konkretare bild har vi skapat en figur som finns på nästa sida (se fig. 1). Vi kommer att gå djupare in i kategorierna i detta kapitel och belysa innehållet i de olika grupperna. Vi har även valt ut citat från intervjuerna som vi tyckte var relevanta och väsentliga.

Figur 1. Kategorierna samt ämnen som kom fram i resultaten.

5.1 Samarbete mellan daghemspersonalen och föräldrar

Inom denna kategori kom bl.a. egenvårdarsystem och hembesök upp. Detta är något som Tölö daghem använder sig av och det uppskattas av både personal och föräldrar. Egenvårdarsystem innebär att varje barn har en egenvårdare. Det som sagts under en pedagogintervju är att egenvårdarsystemet fungerar väl. Det som är bra med systemet är att personalen möter barnet och föräldrarna på deras "eget revir" och då är det möjligen lättare att tala om svåra saker. Det är även behändigt att barnet får träffa personalen innan de börjar på daghemmet. Då har barnet sett dem åtminstone en gång förut.

Vi går hem till barnet. När ett barn börjar på dagis [...] så det första vi gör är att boka ett hembesök. Då går vi hem, ofta två från gruppen eller en vårdare och föreståndaren. Då håller den ena ett samtal med föräldrarna och den andra har mera tid med barnet.

Under en pedagogintervju kom det fram att tack vare samarbetet mellan pedagogerna och föräldrarna hjälper det personalen att förstå barnet som individ. Föräldrasamtal och föräldramöten är saker som får samarbetet att fungera bättre. Dock kom det fram under en pedagogintervju att om samtalen vore oftare så skulle det vara svårt för pedagogen att hitta tid för dessa samtal på grund av förberedelser, frånvaro från gruppen mm.

För mig innebär samarbetet regelbundna föräldrasamtal, där vi går igenom barnets utveckling och samarbete kring barnet, hur vi gör på daghemmet och hur de gör hemma och sedan kommer vi överens om en gemensam riktlinje.

Tölö daghem har haft som riktlinje att ha ett föräldrasamtal två gånger per år, vår och höst, och det har hittills fungerat bra. Under en föräldraintervju kom det även fram att det har varit positiva upplevelser av samtalen och de har även varit öppna och hjärtliga.

Under intervjuerna nämndes även Tölö daghems föräldraförening och föräldrakvällar. Föräldraföreningen är ett samarbete mellan föräldrarna och denna agerar "utanför daghemmet". Föräldraföreningen bidrar till att föräldrarna kan skapa nya nätverk och få stöd av andra föräldrar som är i samma situation. Föräldrakvällarna innebär att alla föräldrar samlas en kväll på daghemmet. Under dessa kvällar kommer det information för nya föräldrar om grupperna, daghemmet mm. Dock ordnas dessa föräldrakvällar inte så ofta.

Under intervjuerna med pedagogerna sades det att personalen inte skall ta för givet att föräldrarna vet allting, föräldrarnas behov av information beror på om de har haft barn på daghem tidigare. Erfarna föräldrar har mindre behov av ingående information om barnet, medan föräldrar som har sitt barn första gången på daghemmet möjligen behöver mera information.

Under en föräldrantervju kom det fram att föräldrarna känner att de vid behov har möjlighet att påverka verksamheten på daghemmet, men att de inte har stött på sådana situationer där de skulle behöva komma med förbättringsförslag. Vi märkte att flera föräldrar poängterade detta. De ansåg att de inte behöver påverka verksamheten, men vid behov tror de att pedagogerna skulle lyssna på deras förslag.

Pedagogerna berättade under intervjun att det är pedagogens ansvar att se till att fostringsgemenskapen fungerar. "Det är också på vårt ansvar som pedagoger att på något sätt marknadsföra att vi vill ha samarbete och att vi ordnar föräldrasamtal och vi uppmuntrar föräldrarna att ta kontakt om det är något problem/frågor"

Många av föräldrarna tog upp detta med veckobrev och månadsbrev. Dessa brev värdesätts av föräldrar eftersom de innehåller information och påminnelser om vad som händer på daghemmet. De föräldrar som har bråttom och inte har tid att diskutera så mycket så är det bra och praktiskt att de får skriftlig information som de sedan kan läsa i lugn och ro hemma.

5.2 Barnet som individ

På daghemmet är det viktigt att se på barnet som en unik individ. Man måste ta varje barns behov i beaktande och respektera barnet. Genom att pedagogerna ser barnet som en individ vet föräldrarna att barnet blir sett, mår bra och trivs på daghemmet. Tack vare detta ger det trygghet till föräldrarna. Eftersom barnen är en så stor del av tiden på daghemmet så är det viktigt att föräldrarna vet att de trivs där och har det bra. Under en pedagogintervju poängterades det att: "Samarbetet med föräldrar är en viktig del av det här att möta barnet som en individ och för att förstå barnet så måste man förstå miljön barnet lever i"

En förälder poängterade under intervju att barnen tillbringar så mycket av sin tid på daghemmet så därför är trivseln mycket viktig. "För att barnen är en så stor del av sin tid här att det påverkar dem som personer, hur de trivs och mår". Under föräldraintervjun påpekades det att föräldern inte alltid behöver mycket information utan det känns bra om man märker att pedagogen har sett barnet under dagen och gett han eller hon tid och uppmärksamhet. "Inte alltid info man behöver, det räcker med att man får en känsla av att barnet blivit sett".

Under en pedagogintervju betonades det att samarbete även kan innebära att pedagogen skickar ett textmeddelande eller ringer till föräldern om barnet är orolig när det kommer till dagiset och föräldern har svårt att gå. Då kan personalen höra av sig och berätta att allt nu är bra med barnet. Föräldern vet då att barnet har det bra och behöver inte oroa sig över saken.

Tack vare föräldrasamtalen fokuserar man på barnets bästa och arbetar utgående både föräldrarnas och personalens mål. Under föräldrasamtalen har respektive parter möjlighet att diskutera barnets utveckling och sätta upp gemensamma riktlinjer och mål. Det är viktigt att de är överens om dessa saker och har ett gemensamt mål att nå. Barnet utvecklas snabbt i den åldern som barnet är på dagis.

Det finns möjlighet för föräldrarna att få med sig en lapp där det står hur barnet har ätit, sovit, varit glad eller ledsen osv. Men en förälder tyckte att det inte var relevant eftersom det dagliga mötet och den dagliga kommunikationen var viktigare. Föräldern ansåg att få information muntligt var mera personligt.

Det blev lite bökigt med de där lapparna [...] Jag glömde att be om dem o de kändes inte relevant vad som stod skrivet på en lapp utan snarare det där mötet som äger rum alltid på eftermiddagen när jag hämtar dem härifrån.

Under en pedagogintervju kom det fram att personen upplever en skillnad mellan barn vars föräldrar är positivt inställda eller negativt inställda att samarbeta. Om föräldern är negativt inställd märks det även på barnet eftersom den negativa attityden reflekteras från barnet.

5.3 Relationen mellan daghemspersonalen och föräldrarna

I resultaten framkom det att föräldrarna anser att de blir bra bemötta på daghemmet av personalen.

Relationen mellan personalen och föräldrarna byggs upp av vardaglig information och dagligt möte. Det som kom upp under intervjuerna var att för att uppnå ett fungerande samarbete krävs det respekt och lyssnande av båda deltagarna. När personalen berättar för föräldrarna vad som har hänt under dagen på daghemmet försäkras föräldrarna om att deras barn har blivit sett. Viktigt som kom upp under intervjuerna var att båda parterna skall vara aktiva och vilja samarbeta. Detta är nödvändigt för en fungerande relation. Om föräldrarna inte är så aktiva som de kunde sade en pedagog att det är väsentligt att uppmuntra föräldrarna till att samarbeta, samt för pedagogerna att vara väldigt lyhörda. Det är även bra att uppmuntra föräldrarna till att ta kontakt och ställa frågor om det är någonting de undrar över.

Under en pedagogintervju kom det dock fram att det är viktigt att komma ihåg att alla föräldrar är olika. T.ex. finns det föräldrar som gör allt de kan, som exempel att boka tid för talterapi till sitt barn och sedan finns det de som inte alls är intresserade av sådant. Dock är det viktigt att inte döma de föräldrar som är mindre aktiva. Kommunikation är viktigt för att man skall veta vad som pågår under barnets liv. Det kan bli missförstånd om personalen är ovetande om stora händelser i barnets liv, t.ex. föräldrarnas skilsmässa. På grund av denna okunskap kan personalen inte hjälpa barnet på bästa sätt och de kanske inte förstår varför barnet reagerar på ett visst sätt. Det sker en massa meningsutbyten när barnet hämtas och söks från daghemmet och tack vare dessa informationsutbyte behövs föräldrasamtalen inte så ofta enligt en pedagog.

Föräldrar och pedagogen är jämlika och det är viktigt för samarbetet. En pedagog poängterade att det är föräldrarna som är experter på sina egna barn och känner dem bäst. "Det viktigaste är att lyssna till föräldrarna och låta dem känna att vi bryr oss om deras åsikter och inte bara kommer som experter och säger hur sakerna ska vara" Det poängterades även under en pedagogintervju att: "Kommunikation går åt båda hållen och föräldrarna lyssnar på en om man kommer ihåg att lyssna på dem"

Förtroende är viktigt för ett välfungerande samarbete med barnet i centrum och så att föräldrarna och personalen kan bygga upp en fostringsgemenskap som drar åt samma håll.

Under en annan pedagogintervju kom det även fram att det är lätt för pedagogerna att berätta för föräldrarna att allt går bra men sedan om det uppstår problem som man skall tala med dem om så är det viktigt att man har byggt upp ett förtroende. Om förtroende och relationen är fungerande så kan föräldrarna även lättare ta emot "dåliga nyheter" och diskutera problem. Den dagliga kommunikationen är viktigare då barnet är yngre eftersom barnet inte har möjlighet att själv berätta om dagens händelser. Under en föräldrainsamtalintervju poängterades det hur viktigt förtroende för personalen är. "Om man inte känner förtroende för personalen är det inte lika uppenbart att man pratar fritt".

5.4 Framtida utvecklingsbehov

Det kom upp några konkreta exempel gällande hur man kunde utveckla samarbetet och föräldrasamtalen. Det har varit tal om att försöka få barnet med och mera involverad i föräldrasamtalen. Under samtalen diskuteras det sådant som barnet inte behöver vara delaktig i men det kan vara bra att försöka involvera barnet mera i vissa saker eftersom det ändå är barnet som är i fokus.

De har t.ex. varit tal om att ibland försöka få barnen mera med och involverad i det [...] det är klart att det diskuteras saker som barnet inte behöver höra men på något sätt involvera barnet med i det där så de blir mera en trepartsdiskussion och det inte endast är vuxna som pratar någonting ovanför och tycker de inte har något med barnet att göra det är egentligen barnet som ska stå i fokus

En pedagog poängterade under intervjun att det kan svårt att övervaka barngruppen och samtidigt kommunicera med föräldrarna om dagens händelser. Det vore bra om man kunde strukturera det på ett sådant sätt att man kan tala med föräldrarna i lugn och ro. Flera av föräldrarna underströk att det som kan utvecklas är kommunikationen mellan personalen. T.ex. då föräldern hämtar barnet sent på eftermiddagen är det möjligt att en pedagog från en annan grupp är på plats och inte kan ge information om barnets dag. Med tanke på detta borde information utbytas mera mellan pedagogerna från de olika grupperna, speciellt innan pedagogen går hem.

Enligt en pedagog så borde man använda begreppet småbarnsfostran oftare och möjligen förklara begreppet för föräldrarna så att de vet vad man gör på daghemmet och vad begreppet innebär. Då blir även föräldrarna mera delaktiga på daghemmet.

En pedagog poängterade även att fotografier skulle var ett bra diskussionsunderlag för planen för småbarnsfostran så att föräldrarna får se vad som har hänt och vad barnet har gjort på daghemmet. Det skulle även vara bra att ha ett diskussionsunderlag för föräldrasamtalen så att föräldrarna kan förbereda sig inför dem. Dessa underlag används endast för fyraårsgranskningen men skulle även kunna fungera för föräldrasamtalen.

Under en föräldraintervju kom det fram att nya pedagoger/vikarier borde presentera med en bild på dörren och inte enbart med en informationslapp så att föräldrarna får en bättre uppfattning om vem som sköter om deras barn.

En förälder poängterade under intervjun att vårens föräldrasamtal borde hållas tidigare på grund av att höstens föräldrasamtal hålls i augusti och om det uppstår ett problem i september så är det väldigt länge till följande samtal. Vårens föräldrasamtal hålls i maj vilket är en dålig tidpunkt på grund av att det blir sommarlov. Möjligen skulle samtalet kunna hållas i mars eller april.

En pedagog berättade om en konkret idé hur man kan förbättra samarbetet mellan personalen och föräldrarna. En öppna dörrars dag skulle göra föräldrarna mera delaktiga och ge en bättre insyn i verksamheten på daghemmet. Under en pedagogintervju betonades det även att man borde få föräldrarna mera med i daghemmets verksamhet. ”Med tanke på verksamheten så tycker jag att man kunde ha mera att föräldrarna får delta, vi har vårfest, torsdagskaffe, julfest men att man någon gång kunde ta med på verksamheten.”

6 ANALYS

I detta kapitel kommer vi att analysera resultaten från vår undersökning genom att koppla vår teori och jämföra den med resultaten samt ge svar på våra frågeställningar.

Bronfenbrenner betonar familjens betydelse för barnet och bra relationer mellan föräldrar och daghemspersonal, vilket gynnar barnets utveckling. I våra resultat betonades hur viktigt samarbetet mellan föräldrar och personal är och hur en bra relation mellan dessa påverkar barnet positivt. Bronfenbrenner betonar att det är viktigt att föräldrar och personal diskuterar hurdana mål barnet har och vilka förväntningar man har. Detta kom även fram i intervjuerna då personal och föräldrar diskuterar gemensamma riktlinjer och sätter upp gemensamma mål för barnet. (Karila et al. 2001)

Enligt Pramling Samuelsson & Sheridan (1999) utvecklas förtroende och ömsesidighet genom en kontinuerlig kontakt och samtal om hur barnet trivs på daghemmet mellan personalen och föräldrar. Dessa faktorer kom upp flera gånger under intervjuerna genom att det sades att utan förtroende fungerar samarbetet dåligt. Pramling Samuelsson & Sheridan poängterar även att personalen måste värdesätta relationen till föräldrarna eftersom föräldrarna är primära fostrare. Föräldrarna skall även inkluderas i daghemmets verksamhet och deras åsikter skall tas i beaktande. I intervjuerna kom det fram att föräldrarna är experter på sina egna barn och därför är det viktigt att ta deras åsikter i beaktande. Att göra föräldrarna delaktiga i verksamheten poängterades även flera gånger under intervjuerna.

Killén (2014) menar att det är viktigt att daghemspersonalen är medveten om kriser i barnets liv, samma sak kom upp i våra resultat gällande t.ex. skilsmässa i hemmet.

Broström et al. (2015) anser att föräldrar skall delta i aktiviteter där de har möjlighet att träffa andra föräldrar och skapa nya kontakter. Detta kan kopplas med att i intervjuerna kom det fram att det ordnas aktiviteter för föräldrarna och det finns en föräldraförening som bidrar till en social sida där föräldrarna kan få stöd av varandra och lära känna varandra.

Det är viktigt att föräldrarna får information av pedagogerna om barnets dag på daghemmet speciellt när barnen är små och inte själv kan återge sin dag för föräldrarna enligt Broström et al (2015). Genom detta vet föräldrarna att barnet har blivit sett. Föräldrarna fastnade på samma sak och sade att de behöver mera information när barnen är små för de inte själv kan kommunicera om dagens händelser. I intervjuerna berättade föräldrarna att de känner trygghet när de vet att barnet blivit sett under dagens lopp.

För att prata om ett problem skall det finnas förtroende. Markström & Simonsson (2013) menar att då föräldrar känner förtroende för personalen så har personalen lättare att ta upp sådana saker som är mindre positiva då det gäller barnet. Killén (2014) menar att föräldrarna kan undvika pedagogerna om de känner på sig att pedagogerna är oroliga, detta kan vara ett tecken på brist på förtroende. På grund av detta är det viktigt att relationen är bra och man kan öppet diskutera problem och oro. Ett akut samtal skall kunna delges till föräldrarna vid behov om det berör något som föräldrarna inte vill diskutera snabbt när de hämtar barnet och de vill tala o lugn och ro. Vid intervjuerna berättade både personalen och föräldrarna hur viktigt det är med denna möjlighet att ha ett extra samtal vid behov.

Enligt Pramling Samuelsson & Sheridan (1999) skall föräldrarna kunna förbereda sig inför föräldrasamtalen och de skall även ha möjlighet att påverka vad samtalet handlar om. Resultaten visade att det vore bra om föräldrarna fick förbereda sig inför samtalen. Rönka menar att man har ett introduktionssamtal innan dagvårdstiden börjar där man diskuterar dagvården, önskningsar och då har föräldrar och personal möjlighet att lära känna varandra. I våra resultat berättade pedagogerna att det är bra med hembesök för då skapar man en relation mellan föräldrarna, barnet och personalen innan dagvårdstiden börjar. Markström och Simonsson (2013) poängterar att många daghem ordnar föräldramöten så att föräldrar får träffa personalen på daghemmet samt andra föräldrar. De har då möjlighet att tala om barngruppen, aktiviteter, om verksamheten mm. Resultaten visar att föräldraföreningen är aktiv och ordnar olika aktiviteter som föräldrarna ordnar.

Pramling Samuelsson och Sheridan (1999) menar att det är väsentligt att föräldrarna känner sig respekterade och att de känner att de kan påverka verksamheten. I resultaten framkom samma faktorer. Järvinen et al. anser att den professionellas uppgift är att bära ansvar så att samarbetet fungerar bra vilket även kom fram i resultaten. Enligt planen för småbarnsfostran skall barnet ha rätt till trygga förhållanden och trygg miljö. Det är viktigt att man tar barnets individualitet i beaktande vilket gynnar barnets välbefinnande. (THL 2005) Pedagogerna poängterade i intervjuerna hur viktigt det är att bemöta barnet som en unik individ. Målet med samarbetet är barnets bästa enligt Järvinen et al. (2009). Detta syns tydligt i våra resultat då barnet alltid är i fokus. Enligt Kekkonen (2012) bygger samarbetet på respekt, lyssnande, förtroende och dialog. Dessa har varit viktiga faktorer i våra resultat.

Då det gäller tidigare forskning kom vi fram till både likheter och skillnader då man jämför den med våra resultat. I forskningen av Sandberg och Vuorinen (2008) kom det fram att föräldrarna önskade flera föräldrasamtal där man kan diskutera ostört. Föräldrarna önskade även mera tid med andra föräldrar för att dra nytta av att dela med sig av erfarenheter. I våra resultat framgick det dock att föräldrasamtalens antal var bra och föräldrarna har redan möjlighet att samlas tillsammans med andra föräldrar tack vare föräldrakvällar och gemensamma aktiviteter.

Löfdahl (2014) har undersökt gällande veckobrev och funnit att dessa förbättrar relationen mellan föräldrar och personalen. Här ser vi likheter mellan våra resultat där veckobreven även är centrala och föräldrar uppskattar dem. I artikeln av Blue – Banning et al. (2004) kom det fram att deltagarna som är föräldrar önskade mera öppen och frekvent kommunikation. Det önskades även att pedagogerna vore öppna och ärliga. Våra resultat visade att föräldrarna är nöjda med kommunikationen.

Tack vare vår undersökning och våra resultat av denna fick vi även svar på våra frågeställningar. Vår första frågeställning var:

- Hur fungerar samarbetet mellan föräldrar och personal?

Enligt våra resultat anser både föräldrar och personal på Tölö daghem att samarbetet fungerar bra. Samarbetet går ut på daglig kommunikation, föräldrasamtal, månadsbrev, hembesök och egenvårdarsystem. Båda parter är nöjda med fostringsgemenskapen. Andra frågeställningar var:

- Hur skulle samarbetet kunna utvecklas och på vilket sätt förbättras barnets vardag på daghemmet tack vare detta samarbete?

Då det gäller utveckling av samarbetet visade våra resultat att det finns behov av att ordna en tid där pedagogerna kan berätta för föräldrarna om dagens händelser i lugn och ro utan att behöva stressa med att övervaka barn samtidigt. Begreppet småbarnsfostran borde förklaras för föräldrar så att de får en klarare uppfattning om vad det innebär. Tack vare detta får de en inblick i daghemmets verksamhet. Kommunikationen mellan personalen kan förbättras så att pedagoger från andra grupper även kan berätta för barnets vardag. Ny personal på daghemmet borde presenteras med hjälp av en lapp på dörren samt en bild på personen så att föräldrarna vet vem som umgås med deras barn. Föräldrar borde få delta mera i daghemmets verksamhet samt vore det bra med en öppna dörrars dag nu och då. Tredje frågeställningen var:

- Hur fungerar föräldrasamtalen och på vilket sätt skulle de kunna utvecklas?

På Tölö daghem ordnas föräldrasamtalen två gånger per år. En idé hur man kan utveckla samtalen är genom att involvera barnen mera i samtalen så att de blir en trepartsdiskussion. När man gör planen för småbarnsfostran kunde man använda fotografier på barnet och händelser som diskussionsunderlag. Vid andra föräldrasamtal kunde man använda sig av diskussionsunderlag så att föräldrarna även kan förbereda sig för dessa samtal. Tidpunkten för vårens föräldrasamtal är opasslig och vore mera passande i mars/april så att man kan diskutera eventuella problem i ett tidigare skede än maj.

7 DISKUSSION

I vår diskussionsdel kommer vi att diskutera vårt metodval, våra resultat, om vi uppnått syftet samt forskningens tillförlitlighet. Till sist ger vi förslag på fortsatt forskning.

7.1 Metoddiskussion

Vi anser att vårt metodval var passande med tanke på vårt syfte och våra forskningsfrågor. Vi fick en uppfattning i vad fostringsgemenskapen innebär och hur det upplevs av daghemspersonalen och barns föräldrar. Dock skulle det vara bra med en större grupp deltagare eftersom undersökningen då skulle ha blivit mera ingående och mera åsikter skulle ha kommit fram. Under intervjuerna märkte vi att båda parterna var nöjda med samarbetet men tack vare våra frågor fick vi även konkreta förslag på hur det kan utvecklas. Deltagarna anser att samarbetet är mycket viktigt samt en fungerande relation. Tack vare denna kunskap som vi har samlat ihop är vi mera kunniga att samarbeta med föräldrar och vi förstår nu vikten av ett fungerande samarbete. Vi har även fått insikt i föräldrarnas roll och betydelsen av deras deltagande.

Om respondenterna hade haft möjlighet att förbereda sig för intervjun skulle vi eventuellt fått flera utvecklingsidéer.

Fördelar med att göra en intervju är att vi har möjlighet att sitta i lugn och ro och diskutera utan att någon stör oss. Vi har även tillfälle att fråga följdfrågor samt har respondenten möjlighet att fråga om någon fråga var oklar. Nackdelar med intervju är att få tider att passa och att få föräldrarna att ställa upp under arbetstid. Man kan inte heller vara säker på att varje deltagare har berättat sanningen i intervjuerna. Någon förälder eller pedagog har kanske varit oärlig för att få sig själv att känna sig bättre eller för att berätta det som

intervjuaren vill höra. Tillförlitligheten försämras på grund av att man inte kan garantera att alla ger ett ärligt svar.

Patel & Davidsson (2012) tog upp att det vore bra att försäkra sig om validiteten i undersökningen genom att utföra undersökningen på en liknande grupp och se om resultaten är liknande. Vi skall ändå ta i beaktande att intervju var vår metod och på grund av detta får vi inte våra resultat i siffror. Detta vore även tidskrävande och vore passande till fortsatt forskning för att gå djupare in och få tillförlitlighet.

Eftersom det var så få deltagare i vår undersökning så kan informationen som kommit fram ur resultaten inte generaliseras. Man skall ta i beaktande att deltagarnas åsikter om fostringsgemenskapen och föräldrasamtalen inte nödvändigtvis representerar varje förälders eller pedagogs åsikt. Det kan finnas ohörda åsikter av föräldrar som inte deltagit i vår undersökning.

Vi använde innehållsanalys som analysmetod och med hjälp av denna metod klargjordes ämnen som kom upp i intervjuerna. Med hjälp av kategoriseringen fick vi en tydlig och strukturerad bild av resultaten. Vi använde en figur för att klargöra vår kategorisering och för att hjälpa läsaren att få en tydligare bild av resultaten. Vi har valt att placera figuren i början av kapitlet för att läsaren lättare kan kartlägga resultaten.

Vi anser att intervju var det bästa metodvalet med tanke på vårt syfte och vi uppnådde syftet. För att förbättra vår undersökning, skulle vi ha kunnat ställa flera frågor för att få en ännu djupare inblick i fostringsgemenskap. Vi är dock nöjda med vårt arbete och vårt val av metod. Tack vare att vi har varit två som skrivit tillsammans har vi kunnat dela vår kunskap och åsikter. Vi har även haft möjlighet att filosofera och analysera vår undersökning samt har vi inspirerats av varandra. Vi har haft nytta av att arbeta i par eftersom vi har delat med oss av idéer som man eventuellt inte ensam skulle ha kommit på.

7.2 Resultatdiskussion

Kommunikationen mellan föräldrar och personal på Tölö daghem verkar fungera bra och både föräldrar och personalen är nöjda med fostringsgemenskapen. Systemet gällande samarbetet på Tölö daghem verkar fungera bra och andra daghem som behöver idéer för att förbättra samarbetet kunde följa Tölö daghems exempel. Föräldrarna kände sig välkomna och att de hade vid behov möjlighet att påverka verksamheten. Vår undersökning visade hur viktigt det är att göra föräldrarna delaktiga och att personalen är engagerad i

samarbetet. Som det kom upp i vår teoretiska referensram är det viktigt att personalen är sakkunnig och professionell. Detta förbättrar samarbetet för personalen vet hur de skall bemöta föräldrarna samt att föräldrarna litar på personalen eftersom de är yrkeskunniga. Resultaten påvisar att föräldrarna litar på pedagogerna tack vare deras professionalitet. Barnets vardag förbättras på daghemmet genom att samarbetet är positivt. Föräldrarnas positiva attityd till att samarbeta reflekteras på barnet eftersom barnet blir påverkat av förälderns inställning. Om föräldern är positiv och kommunikativ så får barnet en bra förebild och ser hur ett bra samarbete fungerar och kan utöva detta i framtiden.

I resultaten kom det fram att egenvårdarsystemet är mycket uppskattat av föräldrar och personal. Egenvårdarsystemet är ett unikt sätt för daghemmet att få en djupare bekantskap med barnet och dess familj. För föräldern är det en trygghet att barnet har en egenvårdare för då vet föräldern vem han/hon kan vända sig till och vem som har en större inblick i barnets vardag på daghemmet. Även hembesöken bidrar till att daghemmet får en djupare inblick i barnets liv. Personalen har då möjlighet att träffa barnet i dess hemmiljö och skapa en bekantskap på ett tryggt område för familjen.

Flera föräldrar nämnde att föräldrasamtalen är personliga och att det krävs tillförlitlighet mellan föräldern och pedagogen för att man skall kunna tala om svåra saker och ha en djup diskussion. På grund av detta skall man ta i beaktande att samtalen inte skall vara för "formella" så att föräldern kan slappna av och ha en öppen diskussion.

I resultaten fick vi flera idéer av pedagoger och föräldrar hur fostringsgemenskapen kunde utvecklas. Vi hoppas att vår undersökning kan bidra till att dessa saker utvecklas i framtiden. Vi var inte säkra på att vi skulle få exempel på utvecklingsbehov på grund av att frågan möjligen är svår att svara på direkt, utan att ha hunnit fundera kring saken.

Vi har funderat kring om resultaten möjligen har påverkats av stressiga situationer då t.ex. föräldern hade bråttom till jobbet eller pedagogen hade haft en stressig dag.

Resultaten som vi fick i vår undersökning var förväntade och det kom ingen större överraskning i resultaten. Resultaten var rimliga och relevanta.

Våra intervjufrågor var passande och vi försäkrades om detta när våra resultat överensstämde med syftet.

Vi har inte tagit i beaktande deltagarnas kön eller etniska bakgrund. I våra intervjuer inkluderade vi alla pedagoger som ville delta och vi fick begränsa antalet föräldrar som deltog i vår undersökning. Föräldrarna som deltog var varierande gällande kön och ålder. Detta kan ha påverkat vår undersökning, men vi anser att det inte var nödvändigt att på

förhand ta reda på ålder och kön av deltagarna för våra intervjuer. Föräldrarnas livssituation kan ha påverkat på undersökningen.

Gällande arbetsfördelningen mellan oss två skribenter tycker vi att båda har arbetat lika flitigt. Fördelningen har varit rättvis. Vi har skrivit en del skilt och vi har även träffats i skolan och skrivit tillsammans. Den största delen har vi skrivit tillsammans, då vi mötts i skolan. Då vi inte har skrivit tillsammans har vi använt oss av Google Drive, som fungerade smidigt då ny text kunde delas med den andra skribenten. Fördelar med att skriva tillsammans har varit att man har kunnat dela tankar och åsikter med varandra. Man har kunnat filosofera och analysera olika ämnen samt kunnat stöda varandra.

7.3 Fortsatt forskning

Vi har flera förslag på fortsatt forskning och vi kommer att diskutera dem i detta kapitel. Som fortsatt forskning skulle man kunna forska kring hur föräldrasamarbetet kunde förbättras inom kommunala daghem. En annan idé för fortsatt forskning vore att forska kring faderns roll. Det skulle vara intressant att forska hur fäder upplever fostringsgemenskap och om de anser att de är lika delaktiga på daghemmet som mödrarna. Man kunde även forska kring hur fostringsgemenskapen kan förstärka relationen mellan föräldern och barnet och hur pedagogerna kan stödja denna process. Det skulle också vara intressant att forska kring pedagogers olika sätt att bemöta föräldrarna och vilket bemötandesätt som upplevs som det bästa. Vår undersökning kan även göras i flera olika länder. Därför är ett annat förslag på fortsatt forskning att jämföra länders olika daghem och hur fostringsgemenskapen fungerar. T.ex. skulle man kunna göra vår undersökning i Spanien och sedan jämföra resultaten med undersökningen i Finland. Vi upplever att vi inte fick så djupa svar gällande barnets vardag på daghemmet och hur den kan förbättras. Därför skulle det vara bra och givande att undersöka mera kring detta.

KÄLLOR

Alasuutari, Maarit. 2010, *Suunniteltu lapsuus. Keskustelut lapsen varhaiskasvatuksesta päivähoidossa*, 2 uppl., Tammerfors: Vastapaino, 213 s.

Aro, Tuija & Laakso, Marja – Leena. 2011, *Taaperosta taitavaksi toimijaksi: Itsesäätelytaitojen kehitys ja tukeminen*, Borgå: Bookwell Oy, 264 s.

Barnvårdsföreningen. 2016, Stärkt föräldraskap - bättre barndom, publicerad 23.8.2016. Tillgänglig: <http://www.bvif.fi/sve/ombf/> Hämtad: 27.8.2016

Blue - Banning, Martha, Summers, Jean Ann, Frankland, H. Corine, Lord Nelson, Louise & Beagle, Gwen, 2004. Dimensions of Family and Professional Partnerships: Constructive Guidelines for Collaboration. *Exceptional Children*. Vol. 70, nr 2, s. 167-184.

Broström, Stig, Herring, Hanne & Nellemann Nielsen, Susanne. 2015, *Liv och lärande i den tidiga förskolan – Målinriktad pedagogisk verksamhet med 0-3 åringar*, Lund: Studentlitteratur AB, 130 s.

Dalen, Monica. 2008, *Intervju som metod*, Särslöv: Litho Montage AB, 144 s.

Ejlertsson, Göran. 2005, *Enkäten i praktiken*, Lund: Studentlitteratur, 157 s.

Fantuzzo, John, McWayne, Christine, Perry, Mario A. & Childs, Stephanie. 2004, Multiple Dimensions of Family Involvement and Their Relations to Behavioral and learning Competencies for Urban, Low-Income Children. *School Psychology Review*. nr 4, s. 467-480.

Foot, Hugh, Howe, Christine, Cheyne, Bill, Terras, Melody & Rattray, Catherine. 2002, Parental Participation and Partnership in Pre-school Provision. *International Journal of Early Years Education*. nr 1, s. 5-19.

Halme, Katjamarja & Vataja, Anita. 2011, *Monikulttuurinen varhaiskasvatus ja esiopetus*, Tavastehus: Kariston Kirjapaino Oy, 123 s.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula. 2009, *Tutki ja kirjoita*, 15 uppl., Tavastehus: Kariston Kirjapaino Oy, 464 s.

Jacobsen, Dan Ingvar. 2007, *Förståelse, beskrivning och förklaring - Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Lund: Studentlitteratur AB, 316 s.

Juul, Jesper & Jensen, Helle. 2009, *Relationskompetens i pedagogernas värld*, Stockholm : Liber AB, 271 s.

Järvinen, Mervi, Laine, Anne & Hellman – Suominen, Kirsi. 2009, *Varhaiskasvatusta ammattitaidolla*, Helsingfors: Kirkkopalvelut – Kotimaa- Yhtiöt OY, 218 s.

Karila, Kirsti, Kinon, Jarmo & Virtanen, Jorma. 2001, *Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia*, Jockas: WS Bookwell Oy, 252 s.

Kaskela, Marja & Kekkonen, Marjatta. 2006, *Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta - Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen*, Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy, 161 s.

Kekkonen, Marjatta. 2012, *Kasvatuskumppanuus puheena – Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoidon diskursiivisilla näyttämöillä*, Tammerfors: Juvenes Print – Tampereen Yliopistopaino OY, 232 s.

Kikas, Eve, Poikonen, Pirjo-Liisa, Kontoniemi, Marita Lyyra, Anna-Liisa, Lerkkanen, Marja-Kristiina & Niilo, Airi. 2011. Mutual Trust between Kindergarten Teachers and Mothers and its Associations with Family Characteristics in Estonia and Finland. *Scandinavian Journal of Educational Research*. nr 1, s. 23-37.

Killén, Kari. 2014, *Förebyggande arbete i förskolan: Samspel och anknytning*, Lund: Studentlitteratur AB, 235 s.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend. 2014. *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB, 412 s.

Lag om småbarnspedagogik 19.1.1973/36. Tillgänglig: <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1973/19730036>. Hämtad: 14.2.2016.

- Lantz, Annika. 2013, *Intervjumetodik*, 3 uppl., Lund: Studentlitteratur, 173 s.
- Löfdahl, Annika. 2014, Teacher-parent relations and professional strategies- a case study on documentation and talk about documentation in a Swedish preschool. *Australian Journal of Early Childhood*. Vol. 39, nr. 3, s. 103-110.
- Madsen, Bent. 2006, *Socialpedagogik: Integration och inklusion i det moderna samhället*, Lund: Studentlitteratur, 301 s.
- Markström, Ann-Marie & Simonsson, Maria. 2013. *Föräldrasamtal - Kommunikation mellan hem och förskola*. Lund: Studentlitteratur, 136 s.
- Patel, Runa & Davidson, Bo. 2012, *Forskningsmetodikens grunder - Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, Lund: Studentlitteratur AB, 149 s.
- Pramling Samuelsson, Ingrid & Sheridan, Sonja. 1999, *Lärandets grogrund - Perspektiv och förhållningssätt i förskolans läroplan*, Lund: Studentlitteratur, 150 s.
- Rimm – Kaufman, Sara E. & Zhang, Yubo, 2005. Father-School Communication in Pre-school and Kindergarten. *School Psychology Review*. Vol. 34, nr 3, s. 287-308.
- Rönkä, Anna, Malinen, Kaisa & Lämsä, Tiina. 2009, *Perhe – elämän paletti, Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa*, Jockas: WS Bookwell Oy, 327 s.
- Sandberg, Anette & Vuorinen, Tuula. 2007. *Hem och förskola - samverkan i förändring*. Liber: Stockholm, 130 s.
- Sandberg, Anette & Vuorinen, Tuula. 2008. Preschool-home cooperation in change. *International Journal of Early Years Education*. Vol. 16, No. 2, 151-161.
- THL. 2005. *Grunderna för planen för småbarnsfostran*, Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy, 50 s.
- Trost, Jan. 2012, *Enkätboken*, Lund: Studentlitteratur AB, 178 s.
- Ylitapio – Mäntylä, Outi. 2012, *Villit ja kiltit – Tasa- arvoista kasvatusta tytöille ja pojille*, Jockas: Bookwell Oy, 200 s.

BILAGA 1

Intervjuguide

I börja av intervjun kommer vi att presentera oss själva och vårt syfte med examensarbetet. Teman som vi kommer att diskutera med föräldrar och personal är samarbete, föräldrasamtal och bemötande.

BILAGA 2

Infobrev till personalen

Hej!

Vi är två socionomstuderande, Alexandra Johansson och Jeanica Ekholm, som studerar på yrkeshögskolan Arcada. Vi skriver vårt examensarbete om fostringsgemenskap och vår uppdragsgivare är Barnavårdsföreningen. Med vårt examensarbete vill vi undersöka hur samarbetet mellan föräldrar och daghemspersonal kunde utvecklas. Detta kommer vi att undersöka med hjälp av att intervjua både föräldrar och daghemspersonal så att de får dela med sig av sina upplevelser och tankar. Intervjuerna kommer att göras på Tölö daghem. Vi har uppskattat att intervjuerna kommer att ta ca 30 min per person. Vi kommer att spela in intervjuerna för att underlätta bearbetningen av materialet. Dessa intervjuer kommer att vara konfidentiella och ingen annan kommer att höra inspelningarna förutom vi. Deltagandet är frivilligt, ni har rätt att vara anonyma och avbryta intervjuerna när ni vill.

Har ni frågor så kontakta oss eller vår handledare:

Alexandra Johansson/epost: johansal@arcada.fi

Jeanica Ekholm/epost: ekholmhe@arcada.fi

Handledare: Bettina Brantberg-Ahlfors/epost: bettina.brantberg-ahlfors@arcada.fi

BILAGA 3

Infobrev till föräldrarna

Hej!

Vi är två socionomstuderande, Alexandra Johansson och Jeanica Ekholm, som studerar på yrkeshögskolan Arcada. Vi skriver vårt examensarbete om fostringsgemenskap och vår uppdragsgivare är Barnavårdsföreningen. Med vårt examensarbete vill vi undersöka hur samarbetet mellan föräldrar och daghemspersonal kunde utvecklas. Detta kommer vi att undersöka med hjälp av att intervjua både föräldrar och daghemspersonal så att de får dela med sig av sina upplevelser och tankar. Intervjuerna kommer att göras på Tölö daghem. Vi har uppskattat att intervjuerna kommer att ta ca 30 min per person. Vi kommer att spela in intervjuerna för att underlätta bearbetningen av materialet. Dessa intervjuer kommer att vara konfidentiella och ingen annan kommer att höra inspelningarna förutom vi. Deltagandet är frivilligt, ni har rätt att vara anonyma och avbryta intervjuerna när ni vill.

Har ni frågor så kontakta oss eller vår handledare:

Alexandra Johansson/epost: johansal@arcada.fi

Jeanica Ekholm/epost: ekholmhe@arcada.fi

Handledare: Bettina Brantberg-Ahlfors/epost: bettina.brantberg-ahlfors@arcada.fi